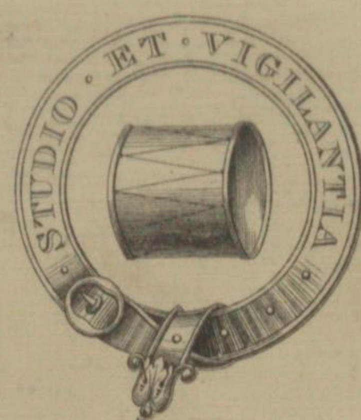

EX BIBLIOTHECA

CAR. I. TABORIS.

dit ꝛ obturat: 29.

Et omne qđ existit super visum ꝛ velat ipsum. Et qđ denigrat in nobis ex preputio. Et qđ claudit anum: ꝛ tussea: ꝛ satera: ꝛ tuffra: ꝛ non habens sexum manifestū: ꝛ ruptura vmbilici. 30.

Et vulnus quod contingit ex omni eo qđ scindit vniuersaliter: cura cū sutura. Et omne membrum vulneratū consolidando. 31.

Omne corpus cauterizatur ad sistendum emorosagiam sanguinis a vena pulsatili aut apertione vene magne fatigante medicum in sistendo fluxum sanguinis ab ea. 32.

Fit etiam in corporibus humidis ad exiccandum ea ꝛ in carnibus laxis ad indurandum eas ꝛ ad calefaciendū corpora infrigidata: necnon ad tollēdū humiditates egredientes a natura. 33.

Utimur quacunq; perforatione ad extrahendum humiditatem nociuam sicut saniem quam sic extrahimus ab apostemate: ꝛ sanguinem alicubi corruptum: ꝛ aquam ab oculo vel grandinem: ꝛ aquam a capite: ꝛ nodum. 34.

Et sicut in hydrope ꝛ hernia aquosa ꝛ carnosa. 35.

Quicquid fit per operationem in osse est sicut in fractura aut dislocatione ipsius. Curabimus autem quamcūq; fracturam cum consolidatiōe ipsius ꝛ reductione ipsius fracture in osse donec inde ad ꝓprium situm reducatur ꝛ ablatione cuiuscūq; pūgentis ꝛ mordicantis ipsum: ꝛ ligatura manu facte que laborem neq; molestiam inferat. s. non minus forti aut debili. Inchoetur autem fasciatio i medio ipsius ꝛ fortificet strictura super amplius ꝛ liget; ꝛ superaddantur puluilli ꝛ desuper astelle coniūctim. 36.

Subtiliabimus quoq; dietam eius a principio ꝛ in fine ingrossabimus eam quatenus bene restauret. 37.

Est autem cauendum a principio ne apostema calidū generetur diuertendo ꝛ attrahendo ad locū fracture quod infunditur ex sanguine toto posse: ꝛ prohibendo fluxum eius cum omni frigido competenti ꝛ prohibendo donec curatus fuerit motum patienti. Cura enī eius sine longa quiete non perficit. 38.

Cura aūt dislocationis est cum eo qđ trahit ipsum os dislocatum donec ipsum ad locū ꝓpriū redire faciat. 39.

Postquam autem reductum fuerit sic ligetur stricte ꝛ stet sic quanto tempore dicemus. Et vescatur stipticis medicinis. Et comedat patiens cibos acetosos: donec fuerit securus ab apostemate: nec timeatur de collectione sanguīs. Continuetur autem caua ista ad minus per mensem vnum ꝛ interdum amplius per. x. dies. Iam ego perfeci curam omnium morborum. Et ex nunc abscindaz sermonem meū ex quo iam perfeci librum istum. 40.

Incipit tabula Tractatꝰ Noni Almãsoris : nonagitaqnqȝ ꝯtinẽs capl'a.

¶ Finis tabule tractat⁹ noni Almã-soris.

¶ Incipit tractatus nonus Almãso.

¶ De cephalica ⁊ emigranea. Ca. j.

Uando rubedo ⁊ tensio ⁊ grauedo in facie ⁊ oculis cũ istis affuerint ⁊ tact⁹ calidus sentit̄ ⁊ pulsus fuerit magn⁹ ex cephalica minutio facíẽda ẽ in pte in q̃ est dolor vel in q̃ dolor ma-gis ifestat. ℣ Deide aq̃ ro. ⁊ oleũ ro. ⁊ acetũ su-mant̄ ⁊ sil' mixta agitent̄ donec inspissentur: ⁊ sup niuẽ ifrigidata sup caput fundāt̄. ℣ Eger vero a carne abstineat ⁊ vino: ⁊ comedat adef-fiaz citrinã ⁊ tapsil ⁊ olera frigida ac fructus frigidos. ℣ Uẽter aũt soluat̄ ex mirabolanis citrinis ⁊ prunis ac tamarindis ⁊ zuccaro al-bissimo: q͞p si ista nõ sufficiũt semina maluaui-sci in aceto posita agitent̄ quousq͡z ad spissitudinẽ pueniãt ex qb⁹ ẽpl'm capiti supponat̄: ex psilio quoq͡z ⁊ aceto empl'm fieri vtile ẽ. ℣ Si aũt cũ istis fuerit in pulsu velocitas ⁊ in tactu sentit̄ caliditas: s͡z neq͡z in facie neq͡z in oculis fuerit rubedo neq͡z tẽsio: in p̃ncipio soluat̄ vẽter: deinde fiãt ea q̃ diximus. Narib⁹ aũt inijciat̄ oleũ viol'. aut oleũ cucurbite dul-cis: aut nenufaris oleũ: aut oleũ de florib⁹ salicis: quoꝝ q̃olib͡z sup niue͡z infrigidatũ capiti supfundat̄ ⁊ nutriat̄ vt p̃dixim⁹. Eger quoq͡z odoret cãphorã ⁊ aquã ro. ⁊ salices ⁊ violas ⁊ his silia. ℣ Q̃d si egritudo mul-tũ inualescat: sumat̄ opij ⁊ cãphore vniuscuiusq͡z q̃tũ põderãt duo gra-na ordei: q̃ dissoluta in oleo de salicib⁹ mittant̄ in nares ⁊ aures. ℣ Q̃d

si cũ soda nõ fuerit aliqđ eoꝝ que diximus de rubedie in facie: fuerit q3
egritudo antiqua: in ṗncipio vẽter cũ pillulis cochijs soluaẜ: quas ego
feci. ¶ Pillule cochie. ℞. pulueris pigre. ℥. x. collognide. ℥. iij. ⁊ tertiã:
scamonee. ℥. ij. ⁊. ʒ. turbith sticados. añ. ℥. v. fiãt pillule ex istis: ⁊ sũt do-
ses. x. ¶ Postq̃ v̇o vẽter solutus fuerit ĩfundaẜ caput ex oleo sambaci-
no ⁊ oleo de ben: ⁊ mittaẜ in aures. ¶ Eger quoq3 odoret algariã ⁊ ĩsuf-
fleẜ muscus in narib⁹. ¶ Qđ si egritudo multũ ĩfestauerit: sumaẜ eufor-
bij ⁊ castorei amboꝝ. añ. sexta ps. ℥. i. ⁊ dissoluta in pauco oleo sambaci-
no mittanẜ in nares ⁊ aures. ¶ In cephalea v̇o calida emplm̃ hoc frõti
⁊ timporib⁹ ẽ ĩponẽdũ. Emplm̃ in cephalea calida. ℞. semis lactucaru3
sieẜ memithe sandalũ rubeũ ⁊ albũ fausel rosas opiũ: fiat ex eis emplm̃
postq̃ aceto ⁊ aq̈ ro. ꝯspersa fuerint: ⁊ frõti ĩponaẜ sup qđ mittaẜ pãnᵘ
aceto ⁊ aq̈ ro. ĩfusus. Qui cũ tepefactus fuerit iteꝝ ĩfundaẜ ⁊ desuppo-
naẜ. ¶ Linimẽtũ v̇o cephalee frigide. ℞. castoreũ euforbiũ pip sinapim
storacẽ ruthã marubiũ: q̃ siccata ⁊ puluerizata ⁊ ẽt triconizata misceãẜ
⁊ ꝯspergantur vino veteri ex quibus fiant trocisci ⁊ desiccenẜ. Cũq3 ne
cesse fuerit ex vno in vino veteri: aut oleo costino vel camomellino disso
luto: frons multotiens liniaẜ. Hoc enim linimentũ omni antique cepha
lee confert nõ solum suppositũ: sed etiam auri iniectu3 que sequiẜ illud
tẽpus postq̃ in aliquo de predictis oleis resolutu3 fuerit. Egro vero vi-
num vetus ⁊ forte dandũ est. ¶ Cũ aũt cephalea per hebdomadã vnam
perseuerauerit eger in balneũ mittẽdus est atq3 super caput ipsius aq̃
in qua camomilla ⁊ sansucus ⁊ sticados arabicus ⁊ nemen cocta fuerit
simul aut sigillatim infundẽda est. ¶ Qđ si cephalea quottidie ante co
mestionem inuadat ⁊ post comestionem recedat succurrendum est in-
firmo ante horã qua venire ꝯsueuit dando eis bucellas panis in succo
granati: aut vue acerbe: aut hoꝝ similiũ infusas. ¶ Si autẽ cephalea cõ
tingat ꝓpter multã in sole morã sufficiẽter ex oleo ro. ⁊ aceto infrigida
tis curari poterit: que tamẽ si ex hoc nõ quieuerit: ex alijs infrigidanti-
bus curãda erit. ¶ Si aũt soda adhuc perseuerauerit ⁊ fortior fiat neq3
vllo mõ remoueaẜ ⁊ timeatur ne eger visum amittat ⁊ aqua ad oculos
descẽdat: timporum arterie sunt incidende ⁊ extrahende. Hoc tñ quod
nunc loquimur est preter nostrã intentionem in hoc libro.

¶ De scothomia. Cap. 2.

Cum aliquis illud qđ ante eũ est circulariter moueri viderit: ⁊ ocu
li tenebrescunt ⁊ cadere voluerit. ⁊ facies ⁊ oculi rubuerint in ea-
dẽ hora: vene quoq3 que sunt post aures grosse appuerint: ex ipsius ve-
nis facienda est flobotomia. Et vẽtose in collo ⁊ tibijs sũt ponẽde. Qđ
si predicte vene non apparuerint ⁊ facies fuerit rubea: sanguis ex basi-
lica erit minuendus: ⁊ ventose in tibijs erunt ponende.

¶ In hac preterea scothomie specie ⁊ in ea quã ante diximus caput ex
oleo ro. ⁊ aceto est infundendũ. ¶ Eger quoq3 calida cibaria vitare d3.
Venter vero ex apozimate mirabol. citrinoꝝ qđ in ca. de cephalea dixi
mus soluendus est. ¶ Cũ aũt neq3 in facie rubedo neq3 febris cum sco-

tomia fuerit: attendēdū est an sit stomachi subuersio ꝛ nausea: que si af fuerint prius vomere cogēdus est: deinde de pillulis cochijs dosi ꝫ vnā sumat: ꝛ a frigidis abstineat cibis. ¶ Si aūt neqꝫ anime subuersio neqꝫ nausea fuerint: neqꝫ caliditatis signa apparuerint: vēter ex pillulis co chijs multotiēs soluat. Cibaria quoqꝫ frigida omnino vitet. Et garga rismus fiat quo flegma deponat: ¶ In naribus quoqꝫ post illud pona tur aliqd de his que nominauimus quo caput calefiat.

¶ De frenesi. Caplm. 3.

Quando aliquē febris ꝯclusa inuaserit cū forti capitis ꝛ oculoꝝ grauedine: ꝛ in facie atqꝫ in oculis vehemēs fuerit rubedo ꝛ ca pitis dolor ꝛ horror luminis affuerint ꝛ in pulsu velocitas ꝛ frequētie supfluitas inueniant: signa frenesis certissima iudicabuntur. Qḋ si lin gua nigra aut citrina fiat: ꝛ pmisceat intellectus: ꝛ multū fuerit aliena tus: ꝛ vigilauerit multuꝫ: iam frenesis perfecta erit. ¶ Egro igit anteq̄ predicta compleant accūtia est subueniēdū ex sanguinis detractione ꝛ ventris solutiōe cuꝫ succo fructuū. Nutrimētū vero eius sit aqua ordei semel aut bis in die sumpta ꝫ cōsuetudineꝫ quaꝫ in tpe sanitatis hūit. Caput aūt oxirodino īfundēdū erit. ¶ Qḋ si multe affuerit vigilie su matur violaꝝ siccaꝝ corticū papaueris albi ordei excorticati seminis la ctucarum radicuꝫ mandragore oium. aā. ℥. i. Que oia in cucuma ple na aqua tādiu coquant donec aqua rubea fiat. Deinde aq̄ illa dum est tepida ab alto super caput fundat ꝛ sit caput super ciminile in quo aq̄ colligat: q̄ i cucuma posita iteꝝ sup caput fundat. ¶ Hoc aūt omni die multotiēs fieri conuenit. ¶ Caput pterea ex oleo violato muliebri lacti ammixto inungendū erit: qḋ etiā in coto positū est supponendū. ¶ Cuꝫ aūt eger in principio huius egritudinis in viriuꝫ fortitudine pmanere inuentus fuerit: flobotomādus erit nisi sup infirmū timueris. ¶ Post q̄ vero eius egritudo minui cepit nequaq̄ flobotomet. Qḋ si eiꝰ iā dis soluta est virtus: ex alio preseruet regimine donec euadat.

¶ De apoplexia. Caplm. 4.

Cum aliqs quasi dormiēs iacet: ꝛ sine somno stertit: ꝛ cū pūgit nō sentit: ꝛ tūc iā patit apoplexiaꝫ. ¶ Est aūt huiꝰ egritudis q̄titas: ꝫm q̄ fortiter aut debiliter stertit. Si tñ spuma ab ore exierit: nō ē ei me dicādū. Cū aūt paꝝ stertit egritudo ē leuior. ¶ Hec qdē passio aut cito īterficit: aut in paralysiꝫ trāsit. ¶ Cū ergo ista visa fuerit: attēdēdū erit an patiētis facies multū rubere: aut denigrari: aut viridis fieri videat: quēadmodū ꝯtingit cū sanguis in aliquo mēbro ex coartatiōe retinet. Tūc. n. sanguis illico ex duabꝰ guidegi extrahēdus ē: aut ex duabꝰ ce phalicis. ¶ Qḋ si ita nō fuerit imo cum aerē attrahit: audit in pectore oregmō: ex hoc clysteri erit clysterizādus. ¶ Qḋ. ℞. collogntide botho marien cētauree minoris arthanite ellebori albi oiuꝫ. aā. ℥. i. Coquā tur oia in. iiij. libꝫ. aq̄ donec ad vnā redeāt. Deīde colent: Et ex media li bra huiꝰ apozimatis fiat enema: qḋ si cito exierit fiat iteꝝ donec humoꝝ multitudo sit cū eo exeat. ¶ Naribꝰ quoqꝫ cōdisi ꝛ elleborus albus sua

uiter insufflent. ¶ Et est ingeniādū vt anacardinū cū idromelle per os ad stomachū multotiēs descēdere cogat quaqȝ die semel: ex quo vnius aurei pōdus in potu sumēdū est. Cui⁹ descriptio est in capl'o de palysi. ¶ Sartago pterea ferrea calefaciēda est ꝛ capiti multotiens adeo vicināda: vt patiētis capilli adurant. ¶ Qđ si hoc mō nō sanat in medicādo plus laborabimus: caput nāqȝ rademus ꝛ ex sinapi trito ꝛ castoreo ꝛ fortissimo aceto liniemus. ¶ In prima aūt huius passiōis specie post flobotomiā stringemus fortiter adiutoria ligādo supius pars sub coniunctione ipsoꝝ cum spatulis ꝛ stringemus tibias sil'r. ¶ Capiti quoqȝ superfundendū est oleum roseuȝ ꝛ acetū vini: ꝛ flobotomia facienda pus in pedibus: ꝛ postea in nasi extremitate.

¶ De graui dormitatione. Capl'm. 5.

Cum aliqs quasi dormiēs iacet: ꝛ tñ sentit ꝛ mouet sed oculos sm pl'ȝ hȝ clausos: quos tñ dū vocat cū clamoꝛ apit: l'ȝ iteꝝ statiȝ claudat: iā patit subeth q cuȝ clysterib⁹ acutis q̄ pauloante noiauimus: curādus est. In os quoqȝ ipsi⁹ mittemus idromel ꝛ laborabim⁹ vt descēdat. Ipȝ. n. nutrimētū existit ei⁹. ¶ Caput pterea vsqȝ ad diatritū pmū oxirodino ifundemus. Post tertiū v° diē sternutatōeȝ puocabimus ex his q̄ noiauim⁹: ꝛ radem⁹ caput: ꝛ liniem⁹ ex sinapi: ꝛ castoreo: ꝛ aceto.

¶ De stupidis qui semp hñt oculos aptos. Cap. 6.

Cum aliquis quasi dormiēs iacet: ꝛ non mouet: ꝛ l'ȝ oculi sint apti palpebras tñ nō mouet: cōgelatus est siue rigidus. ¶ Curādus v° est ex medicinis subeth: hoc tamen addito vt oleum sambacinū sup caput fundat in omni libra cuius sit vncia euforbij. ¶ Ipsuȝ quoqȝ caput ex castoreo ꝛ euforbio ꝛ oleo sambacino liniatur.

¶ De paralysi. Capl'm. 7.

Cum aliqs se mouere nō valȝ: aut vnū vel plura ex mēbris mouere nō pōt: atqȝ coꝝ sensuȝ amisit: ipȝ paralysiȝ illi⁹ mēbri: aut mēbroꝝ icurrisse pnūciam⁹. Cui⁹ curā icipiem⁹ pillulas fetidas q̄s ego cōposui dādoqȝ. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. colloqn. sterioris. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. ꝛ. 5. castorei pipis asse serapini oppopōaci seitaragi idi sinapis oiuȝ. ꝛ. añ. ʒ. 1. cētaurce mio. elacterij amboꝝ. añ. ʒ. v. gūme in succo ruthe dissoluant: ꝛ alia ex eis ɔficiant ꝛ fiāt pillule ꝛ fiāt ex eis decem potiones. Quaꝝ vnā postq̄ eger sumpserit: p tres dies qescat. Et nutriat tūc cuȝ aq̄ ciceris ꝛ oleo ꝛ sinapi. Et deīde bibat aliā. ¶ Qđ postq̄ ter fecerit: p aliquot dies qescat. Et nutriat carne frustatiȝ icisa ꝛ i sartagine frixa: ꝛ mutagenat: in quibus sint specie calide vt piper ꝛ his similia. In potu v° sumat idromel. ¶ Membra quoqȝ eius ex oleo costino inūgātur. Qđ. ℞. costi vnč. 1. piperis piretri euforbij: oium trium. añ. tertiaȝ vnč. 1. castorei vnč. 5. dissoluant oia in. 5. lib. olei de cheiri: aut de narcisco: ꝛ vtere eo. ¶ Diebus vero qbus qescit: quaqȝ die dande sunt due. ʒ. de anacardino: qđ. ℞. ȝinȝiberis: piretri: nigelle: costi: melanopiperis: macropiperis: oggi: oiuȝ. añ. ʒ. xx. mirrhe ruthe sicce asse aristologie baccarū lauri castorei seitaragi idi sinapis gētiane oium. añ. ʒ. v. mellis ana

cardi.ʒ.v.vngant ex oleo nucū: ꝛ cū melle cocto ꝯficiant. Hoc enim me-
dicamē valde ꝯfert paralysi apoplexie torture ꝛ tremori albaras morsi-
bus scorpiōis: ꝛ oib⁹ passiōib⁹ frigidis: ꝛ spasmo humido. Cū aūt sumi-
tur: illico ꝓuocat sudorē: ꝛ ifert febrē. ¶ Qđ si sumptū nō affert sanita-
tē: eger ab omni medicamie p decē dies abstineat excepta dieta: deinde
ad ipsi⁹ curā redeūdū ē. ¶ Qđ si palysis ex pcussiōe: aut casu euenerit:
ꝛ acciderit subito: taliter pmanebit. Nūq̄.n. sanabit. ¶ Qđ si nō repēte
ex p̄dictis ſ; paulatim ꝛ molliter iuaserit: loco pcussiōis emplm̄ hoc ap-
ponēdū erit: qđ. ℞. farinā fenugreci: semē ben: semē maalep: semē resin:
bdelliū: āmoniacū: adipē anatis: cerā: oleū de lilio: ex his fiat emplastrū
ꝛ supponatur.

¶ De stupore ꝛ tremore. Cap. 8.

Cum aliqs sentit aliqđ suoꝝ mēbroꝝ sicut ē dispositio pedis cū fit
stupidus: dicim⁹ i illo mēbro stuporē eē: quapp ei⁹ cura nō ē diffe-
rēda. Q n̄.n. plōgat tp̄s hui⁹ egritudinis pducit ad paralysim. Curat
aūt hec passio ex aliq̄ pte medicinaꝝ palysis ꝛ cū dieta ꝛ vnctiōe ex oleo
costio. Qđ si iueterauerit passio: eger ex pillulis fetidis purgād⁹ erit: ꝛ
ꝯplexio equāda cū anacardino ꝛ dieta. ¶ Tremor aūt ex eisdē curat ex
q̄bus sanat stupor. Sʒ si ex supflui vini potu euenerit: eger ab ipso erit
abstinēdus. Silr̄ si aquā q̄ ex niue dissoluit bibēdo hanc incurrerit pas-
sionē ab ipsa abstineat: ꝛ balneū calidissimū igrediat: in quo tādiu mo-
raʒ faciat donec sudet: a quo cū egressus fuerit in sole assidue moret.

¶ De tortura oris. Capl'm. 9.

Cum hois os ꝯtorquet ꝛ vnū de oculis suis claudere nō valet ꝛ si
precipit ei vt sufflet: flatus ab vna tātū pte exire vr̄: ipm̄ tunc ꝯtor-
sionē pati dicimus. Cui⁹ curā incipiemus cū solōne ventris ex pillulis
fetidis. Nutrimētū v̄o eius atq̄ ipsius potū ordinabimus: vt in cap. de
paralysi diximus. ¶ Egrū p̄terea quottidie in mane anq̄ comedat sina-
piʒ cū sirupo acetoso gargarizare faciemus ꝛ mittemus eū in domū ob-
scurā: ꝛ p̄cipiemus vt vnā nuceʒ muscatā in parte oris q̄ torta est teneat.
¶ Naribus quoq̄ tunc insufflabimus condisi vt sternutatio prouocet.
¶ Spondiles quoq̄ colli eius ꝛ faciem eius ꝛ frontē ex oleo costino in-
ungere ꝯuenit. Est quottidie de anacardino vnius aurei pondus sumē-
duʒ. Et si passio hoc mō soluta non fuerit: ad ventris solutionem ꝛ egri
preseruationem redeundum est. ¶ De tortura vero que non repente sed
paulatim accidit non loquimur: ipsa nāq̄ non contingit nisi in frenesi
pernitiosa morte iam imminente ꝛ est ex siccitate.

¶ De spasmo. Cap. 10.

Cum aliqđ mēbrū alicuius ꝯtrahit ꝛ ad suā redit originē aut ple-
raq̄ ex mēbris sic disponunt: ipsa spasmata esse ꝓnunciabimus.
¶ Spasmus aūt subito aut paulatiʒ iuadit. Sʒ spasmo subito eueniēti
eadē preparāda ē cura quā paralysi ꝯferre dixim⁹. In eo tm̄ fricatione
manuū ꝛ inūctiōe ex oleo costino plus vtimur. ¶ Spasmus v̄o q nō re-
pēte ſʒ suauiter accidit post febrē: aut post multā vētris solōnē: aut mul-
tū vomitū: aut sanguinis fluxū malus ē ꝛ vix curabilis. Quicq̄d tm̄ ac-

cidit ei mederi incipiemus. Egro nãq ordei aquam ꝛ iura vnctuosa ꝛ
mollia administrabimus: ꝛ in aquã dulcem tepidã ipm mittemus: ꝛ in-
ungemus ex oleo vio. tepido: ꝛ oleo de seminibus cucurbite: ꝛ precipue
neruoꝝ radices in qbus spasmus existit. In tina quoq diu moretur ꝛ
ex oleo viol. inungatur. De vino bibat patiens parum: qđ tamen multũ
habeat aque admixtum: ꝛ cibis nutriatur humidis.

¶ De epilepsia. Caplm. II.

Cum aliqs cadit in terrã ꝛ torquet ꝛ cõmouet ꝛ intellectũ amittit:
dicim⁹ ipm epilepticũ fore. Quia si spuma exit p os aut se cõmin-
git aut sperma egredit aut e zestio: passio tũc ẽ grauior ꝛ vehemẽtior. Si
aũt eger añ accessionez sentit: q̃si aliqđ ex aliquo suoꝝ mẽbroꝝ eleuari ꝛ
ascẽdẽdo caput petere: ꝛ deinde sincopizat ꝛ cadit: tũc oz in hora q̃ sen-
tit illud añq̃ illđ accidat: mẽbrũ qđ p̃diximus a quo ꝓcedit fortiter liga-
re: ꝓhibebit nãq hoc accessionẽ venire. In tpe v̾o qetis corpus multo-
tiens erit euãandũ cũ pillulis cochijs. ¶ Et loc⁹ a quo exorit passio ex si-
napi ꝛ pipe ꝛ euforbio ac melle anacardi erit epithimãdus: ꝛ epithima
dimittẽdũ erit donec loc⁹ vesicet ꝛ vesice rũpant: ꝛ aq̃ q̃ in eis ẽ collecta
effluat. Ipse quoq nõ cito sũt ꝯsolidãde qnimo dimittẽde vt qđ in eis
colligit emanet deide ꝯsolidet. Hoc. n. oĩo hui⁹ egritudis certa salus
existit. ¶ Ad vltimũ ẽt vẽt ose cũ pua scarificatiõe superponere vtile est.
¶ Eger v̾o si añ accessionẽ nauseã aut tristitiã aut cordis tremorẽ sentit:
ꝛ deide egritudis accessio seqt: cogẽdus ẽ multotiẽs vomere ex aliquo
vomitu. Deide pigrã in potu sepe accipe ꝯuenit. Stomacho quoq ẽplz
ex spica ꝛ rosis ꝛ mastice ꝛ cortice thuris cũ vino odorifico ponẽdũ est.
Nutrimẽtũ v̾o ei⁹ totũ taliter statuẽdũ ẽ vt paucaꝝ sit supfluitatũ: sicut
caro frixa in sartagie: ꝛ caro cocta in gazol ꝛ cib⁹ q fit de aue q̃daz q̃ hz
in palato dẽtes ꝛ vocat taguid ꝛ caro de volatilibus ꝛ edina. ¶ Quia si
cũ epilepsia sensuũ affuerit debilitas: nec aliq̃ de p̃dictis significatiõib⁹
inueniat: egro pillule cochie multotiẽs sũt tribuẽde. Et eius ꝯseruatio
subtiliãda ꝛ cibaria q̃ diximus dãda. ¶ Gargarismus quoq fieri dz. Et
sternutatio ex his q̃ diximus ꝓuocãda: ac narib⁹ peonie puluis subtilis-
simus q sit sicis alcohol insufflãdus. Siqs aũt cũ epilepsia i facie ꝛ ocu-
lis rubedinẽ habuerit: ꝛ venaꝝ grossitiez: flobotomãdus erit a saphẽa.
Sanguis autẽ ex carnositate tibiaꝝ cum ventosis erit extrahendus. Ca-
piti preterea oleum ro. ꝛ acetum superfundatur. Et abstineat a vino ꝛ a
cepis ꝛ alleis ac sinapi ꝛ porris ꝛ apio ꝛ fabis. Et cauebit postremo ab
oibus fumũ caput ascendentem ꝛ repletionem generantibus.

¶ Electuarium qđ omni speciei epilepsie remedium affert. ℞. piretri
fiseleos sticados oium. añ. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumeni recẽtis ꝛ acuti as-
se optime aristologie rotunde omniuz. añ. ʒ. i. s. deinde extrahatur suc-
cus ex squilla mixtus cum pari quantitate mellis: coquatur ꝛ conficia-
tur ex eo species ꝛ fiat electuarium ex quo patiens quottidie sumat ꝛ ca-
ueat sibi a cibis grossis.

¶ Electuarium hoc omnibus epilepsie speciebus excepta vna sanguis-

nea quã Gal.nominauit:⁊ nos etiam iam fecimus mentionẽ:opitulat:
cui dixit conferre flobotomiã ex saphena prius ⁊ postea ex basilica:de-
inde cuius regimẽ sit ex his que sanguinẽ in corpore minuũt ⁊ ipm ĩfri-
gidant.¶ A carne preterea ⁊ vino abstineat ⁊ bibat rob acetosoruz fru-
ctuum:capiti quoqȝ supponantur ea que ipsum infrigidant.

¶ De incubo. Caplm.12.

Cum quis in somno quasi rem graueȝ aliquid super se cadere sen-
serit:incubum pati denunciandus est.¶ In ipsius itaqȝ cura nõ
est tardandum:ipse enim epilepsie preambulus est:ipsaȝ quoqȝ pcedit.
¶ Eger ergo si in colore rube⁹ fuerit ⁊ venas hũerit plenas ex saphena
erit minuendus:⁊ ventose in carnositate tibiaꝝ ponẽde sũt.¶ Eger p-
terea a potu vini:⁊ rerũ dulciũ comestione abstinẽdus erit:⁊ pcipue ab
omni re que multũ generat sanguinẽ.¶ Qđ si huic ꝯtrariũ acciderit:
venter ex pillulis cochijs multotiens erit soluẽdus:⁊ eius regimẽ sub-
tiliandũ:exercitio quoqȝ vtendum erit:⁊ mẽbra inferiora erũt fricãda.

¶ De melancolia. Caplm.13.

Cum alicui cogitatões male sine cã manifesta acciderint:⁊ timor
⁊ tristitia in eo preualuerint:melãcolie principiũ in eo erit.Cũ au-
teȝ res ad hoc deuenerit:vt ẽt ea que cogitare cepit ore pmat:verbaqȝ
sua atqȝ actus pmisceat:iã melãcolia pfecta ẽ.¶ Cui ergo he male cogi-
tationes ⁊ tristitia ⁊ tribulatio accidũt anteq̃ pualere incipiãt:succur-
rendũ est.Quia si pualuerint:cura erit difficilis.Qđ si cum melãcolia
fuerit dolor vẽtris ⁊ inflatio:⁊ malus color:⁊ digestiõis corruptio:⁊ vo-
mitus acetosus:⁊ excreationũ multitudo:icipiẽda ẽ cura cũ flõmia ex
basilica:aut saluatella sinistre manus.Et si sanguis visus fuerit niger
dimittat egredi in q̃titate multa.Subtilis autẽ ⁊ rube⁹ si fuerit:illico
restringẽdus erit.¶ Eger vo ex reb⁹ leniẽtib⁹ est nutriẽdus:vt sũt alef-
sidabegi q̃ fiũt ex carne edina ⁊ arietina:⁊ mittẽdus est in balneũ ĩ quo
nõ diu moret.¶ Post hec aũt decoctiõe de epithimo quã ego composui
vtat:⁊ hec ẽ decoctio de epithimo.℞ mirabol.indoꝝ.ʒ.x.polipodij.ʒ.
5.sene.ʒ.viij.turbith.ʒ.iiij.sticados.ʒ.x.passulaꝝ enucleataꝝ.ʒ.x.epi-
thimi cretẽsis.ʒ.x.Oĩa excepto epithimo in trib⁹ libris aq̃ coquẽda sũt
donec ad vnã librã ⁊ mediã redeãt.Cũqȝ hoc factũ fuerit:addat epithi-
mum ⁊ illico ab igne remoueant ⁊ dimittant donec ĩfrigidari ceperit.
Cũqȝ infrigidata fuerint:manib⁹ fricata colent.Deinde sumant agari-
ci due tertie.vnc.1.aloes.ʒ.1.salis indi.ʒ.5.ellebori nigri q̃rta.1.ʒ.ꝯfici-
ant cũ melle aut cum iuleb ⁊ fiãt ex eis pillule que per tres horas ante
decoctionis acceptioneȝ sumende erũt.Postea sumat decoctionẽ.De-
inde trib⁹ diebus quiescat.In his aũt diebus quibus quiescit:nutria-
tur ex his que prediximus:⁊ in potu sumat vinum subtile ⁊ clarũ ⁊ be-
ne odoriferum.Post hec quoqȝ iterum soluẽdus est vt prius.Hoc vero
ita vt prediximus tertio iterandum est.Quarta quoqȝ potio ei danda
est.¶ Eger vero ab omnibus que coleram generant nigraȝ:abstinẽdus
est:vt sunt carnes siluestres oẽs:⁊ caro vaccina:⁊ porcina:⁊ magnaruȝ

caprarum ⁊ fabe: ⁊ caro salita: ⁊ caseus vetꝰ ⁊ proprie lentes. ⁊ oīa olera
nisi humefacientia. Uitet p̄terea vinum grossum ⁊ laborē ⁊ vigilias: ne
qꝫ patiatur famē neqꝫ sitiꝫ. Uino vero subtili in potu vtatur. Et p̄ciptē
duꝫ ei vt dormiat: ⁊ studendū in splenis curatione: ex his que in sequen
tibꝰ in ca. de splenis curatōe q̄ augmētat̃ dicturi sumꝰ. Os quoqꝫ stoma
chi cōfortandū est: ⁊ proprie ex medicinis quaꝝ mentionem in sequenti/
bus facturi sumus cū egritudines stomachi nominabimꝰ. ¶ Si aūt cū
melancolia ea que nominauimꝰ non fuerint: acciderit qꝫ post frenesim:
aut longam morā sub sole: aut p̄cussionem in capite: in principio ex ce/
phalica flobotomia est facienda: ⁊ capiti studiuꝫ adhibendū: ⁊ reliquo
regimine qđ diximus proprie. ¶ Aqua preterea tepida ab alto loco sup̄
caput fundenda est: deinde oleum roseum cum aceto vini capiti infun
datur: ⁊ lac muliebre desuper mulgeat̃. ¶ Naribus ēt oleum de semine
cucurbite dulcis: ⁊ lac muliebre iniiciant̃. ¶ In balneū quoqꝫ sepe mit/
tendus est: ⁊ multuꝫ ex aqua tepida capiti est sup̄fundendū. Eger etiam
omnia odorifera que frigida sunt odoret. ¶ Si autem cuꝫ melancolia
nihil fuerit eoruꝫ que diximus: in principio matrix vena dextri brachij
aperienda erit ⁊ sanguis erit ꝯsiderādus: ⁊ vt prediximus faciēdum: ⁊
regendū vt diximus. ¶ Et postq̄ hoc regimen infirmo adhibueris: per
aliquot dies quiescere dimittēdus est: deinde vt prius in cura eius inci/
piendum: donec sanitatis fiat restitutio. ¶ Studium vero totum quod
erga melācolicos est obseruandū: est vt impinguent̃ ⁊ carnosi fiant. Ex
quo enim pingues ⁊ carnosi fuerint: illico sani erunt. ¶ Cibi aūt q̄ illis
congruunt sunt caro arietina ⁊ edina ⁊ gallinacea ⁊ panis de simila.
Opirus autē panis nullo modo est eis congruus. Uinum quoqꝫ subti/
le ⁊ clarum eis ꝯueniēs est. Uinum vero grossum nō est eis bonum neqꝫ
nigrum. ¶ Lac aūt recenter ab vberibus extractū dum adhuc calet eis
confert: ⁊ pisces recentes ⁊ sisami de zuccaro facti ⁊ oleuꝫ amigdalinū.
¶ Preterea audire cātilenas ⁊ gaudere ⁊ habere ante se res delitiosas
⁊ dormire plurimum confert eis. Econtrario vero cogitare: ⁊ solus mo
rari: ⁊ vigilare maxime nocet eis.

¶ Pillule que coleram nigram expellunt ex quibus dat̃ his qui deco/
ctionem sumere nequeunt. ℞. epithimi cretensis. ʒ. xx. polipodij agari/
ci amboruꝫ. aā. ʒ. x. ellebori nigri salis indi amboruꝫ. aā. ʒ. v. sticados. ʒ.
vij. pulueris hyerepigre. ʒ. xv. bibat ex eis. ʒ. iij. ¶ In diebus vero q̄bus
quiescit eger debet sumere ex electuario qđ vocatur letificans: quod. ℞.
mellisse: corticū citri: gariofiloꝝ: gallie muscate: masticis: croci orīētalis:
cinamomi: nucis muscate: cardamomi: neheremisch: been albi ⁊ rubei:
zedoarie. doronici: seminis ozimi maioris: semis ozimi gariofilati: om/
nium. aā. partes equales: musci quātum est decima partis vnius. Dein
de sumant̃ chebuli. xx. ⁊ embl'. xx. ⁊ terantur: ⁊ in tribus libris aque co/
quantur donec ad vnam redeant: ⁊ colentur. In colatura vero mittat̃
mellis lib. I. Deinde bulliant donec aq̄ cōsumpta sit. Post ex hoc melle
conficiant̃ p̄dicte species qđ tamē in pondere sit tripluꝫ ad species: de

quo cuž necesse fuerit ad magnitudinē auellane sumēdum est: hoc enim medicamen letitiam ꝛ coloris pulchritudinem ꝛ digestionis bonitatez operatur ꝛ retardat canos.

¶ De catarro. Cap. 14.

Cum caput alicuiꝰ in egressiōe balnei discoopertū fuerit: aut post exercitiuž: aut post aliud: fueritqꝫ aer frigidus ꝛ vētus septētrionalis ꝛ acciderit idē naribꝰ ꝛ palato pruritus ꝛ cōmotio ꝛ sternutatio: pannus tunc calefaciendus erit: ꝛ capiti superponendus: in quo tādiu moretur donec eger calorem in capitis ꝓfunditatez penetrasse sentiat. Deinde nigellam odorare incipiat: ꝛ prouocetur sternutatio: ꝛ caueat ne supinus iaceat: ꝛ comedat parum. A vino quoqꝫ omnino abstineat. Quod si passio ex appositione panni calidi alleuiata nō fuerit nec minuitur per ipsum fiat flobotomia ex cephalica: ꝛ soluatur natura ex rebus que non exasperant sicut hec decoctio quam in potu sumere debꝫ qui tussim patitur ꝛ in pectore asperitatem habet: ꝛ indiget ventris solutione que. ℞. iuiubas. xx. sebestē. xxx. passularū enucleataꝝ. ʒ. x. violarum siccarū. ʒ. iiij. radicis liquiritie fricate. ʒ. v. ficus citrinas. x. coquātur in tribus libris aque donec redeant ad. I. ꝛ colentur ꝛ in colatura dissoluant cassiefi. ʒ. vij. tereniabin. ʒ. x. ¶ Qđ si neqꝫ flobotomia profuerit neqꝫ ventris solutio ꝛ materia ad pectus descenderit: ꝛ cōmoueant tussis ꝛ febris: illico fiat flobotomia: ꝛ patiens a carne abstineat ꝛ vino: ꝛ in potu sumat aquam ordei ꝛ muraba violatū: quādiu calor fixus ꝑseuerauerit: ꝛ tussis fuerit sicca ꝛ aspera. ¶ Sed postquam calor quieuerit ꝛ tussis mollificata fuerit: ꝛ screare inceperit: hec decoctio quaqꝫ die cum muraba violato danda erit: donec pectus mūdificetur ꝛ tussis sedetur: ꝛ vox clara reddatur: que. ℞. ficus citrinas. v. iuiubas. x. sebestē xx. passularum albarum ꝛ enucleatarum. ʒ. x. liquiritie excorticate. ʒ. ß. coquantur vsqꝫ ad dissolutionem ꝛ colentur: ꝛ dentur ex hoc omni die vnč. iij. in potu cum muraba violato. ʒ. ß. ¶ Si vero tussis inueterauerit ac diu permanserit: tunc ostendemus qualiter curanda sit: cum de tussis cura tractabimus. ¶ Quod si cursus in naribus diu perseuerauerit: ꝛ non fuerit calor: fluxus erit restringendus suffumigando nares per traiectorium. ¶ Et si quod per nares effluit subtile: ꝛ acutum ac citrinum fuerit: suffumigatio fiat ex sulfure infuso prius in aceto: ꝛ postea siccato: aut ex fabis: aut ordeo excorticatis: ꝛ in aceto prius infusis ꝛ post siccatis: aut ex zucchаro albo ꝛ sandalo albo. ¶ Quod si neqꝫ calor neqꝫ rubedo in facie fuerint: suffumigatio fiat ex costo aut thure. Hec naqꝫ suffumigatio fluxum restringit.

¶ De obtalmia. Cap. 15.

Cum ea que in oculis alba sunt: in rubedinem mutata fuerint: fluxerintqꝫ lachryme: ꝛ in angulis oculorum lachrymalibus lippitudo collecta fuerit: dicemus tunc egrum pati obtalmiam: et quanto plus sinthomatuž vehementia aut ipsoꝝ affuerit minoratio: tanto erit

obtalmie fortitudo aut eius debilitas. ℣ Deterior autem obtalmia est: cum alba oculorum videntur inflata ⁊ adeo eleuata vt oculorū cooperiant nigredinem ⁊ palpebre inuersentur. ℣ In principio vero curationis obtalmie: cephalica est flobotomanda: ex manu vel brachio partis contrarie in qua est oculus infirmus nisi leuis fuerit obtalmia. ¶ Et quanto fortior fuerit obtalmia: tanto plus est minuendum ex sanguine. Deinde venter ex mirabolanis citrinis: ⁊ tereniabin: ⁊ succo fructuum soluendus est. ℣ Et eger a carne ⁊ vino ⁊ a rebus dulcibus abstinere debet ⁊ cibum minuere. Quod si ista non suffecerint: sief album in lacte puellam lactentis fricandum ⁊ in oculo distillanduz. Et si lippitudinis multitudo in oculo collecta fuerit: radius coto inuoluatur ⁊ madefiat in aqua: ⁊ cum eo oculus ab illa lippa mundetur. Deinde puluis albus aspergatur: ⁊ superponendo oculis aliquid suauiter sustentes: ⁊ ligetur: ⁊ eger in domum tenebrosam mittatur: ⁊ ingeniandus est quantum possibile est vt somnus prouocetur. Caueat tamen ne sup oculum infirmum dormiat ⁊ ne caput depressum sit sed superius eleuatum: neq₃ vestimentorum capitia sint stricta: neq₃ in faciem se diu proijciat. ℣ Si autem oculus leuior fiat: ⁊ dolor sedetur ac lachryme minuātur: flobotomia iam facta ⁊ ventre soluto balneuz multotiens ⁊ frequēter ingrediatur. Ex hoc enim passionis reliquie dissoluentur. ℣ Quod si in oculo humorositas ⁊ grauedo remanserit: puluis citrinus erit immittendus. ℣ Ex his autem que habenti obtalmiam multum conferūt est: vt frons ⁊ palpebre ex hoc liniantur epithimate: quod. ℞. sief memithe rosarum aloes licij sandali rubei fausel croci orientalis omnium aā. partes equales: fiant ex his pillule. Cūq₃ necesse fuerit resoluatur vna ex eis in succo coriandri aut in succo endiuie aut cuz aqua rosata: ⁊ liniatur cum eo si deus voluerit.

¶ Sief album. ℞. ceruse ablute. ℥. x. sarcocolle grosse. ℥. iij. dragagāti. ℥. i. opij. ℥. ß. fiant ex his forme lenti similes.

¶ Puluis citrinus. ℞. sarcocolle. ℥. x. aloes. ℥. ij. croci. ℥. ij. myrrhe. ℥. i. licij. ℥. ij. ex eis optime tritis imittat puluis cum opus fuerit.

¶ Puluis albus. ℞. sarcocollam albaz ⁊ pinguem que mittatur in lac mulieris qd melius erit cū alicuius iuuēcule fuerit: ⁊ dimittat i vmbra donec siccetur: ⁊ teratur optime: ⁊ omnibus. ℥. x. ipsius addantur de sief memithe. ℥. ij. que iterum optime trita reponantur: ⁊ cum opus fuerit in oculum mittantur.

¶ De vlceribus oculorum. Cap. 16.

Cum in oculo fortis dolor ⁊ punctio nociua ac pulsus sentiūtur: ⁊ lachrymarum fluit multitudo: cum palpebre eleuantur ⁊ oculi aperiunt: loca q̄ sunt in albis ipsorum inueniunt rubea: ⁊ si totum fuerit rubeū: ⁊ vnus locus magis rubere inuenit: aut in nigredine locus aliqs albus appet: pustula iam in oculo exorta ē. ℣ Ad hāc vero curādū passionem necessarius est medicus in curis oculorum valde instructus. Nos tñ

curationis ipsius summas ⁊ aggregationes dicemus. ¶ Dicimus itaq; ꝙ vlcera que in coniunctiua nascuntur hoc est in albis oculorum: non adeo sunt timenda vt ea que in cornea hoc est in oculi nigredine fiunt. Deterius vero vlcerum est illud quod in nigredine sub pupilla existit. Eminentia namq; ad istud est velocior. ¶ Horum autem vlcerum curā cum flobotomia incipere debemus: ⁊ sanguinis extrahere multitudinē sm ꝙ possibile fuerit. Consequenter autem venter soluendus: ⁊ eger sibi cauere debet a carne ⁊ vino dulci: ⁊ esse contentus herbis frigidis: ⁊ in potu sola aqua vti. ¶ In oculo vero in initio sief album cū lacte mulieris est mittendum: ⁊ si pulsus iam alleuiari ⁊ sedari videntur: sperādum est ꝙ egritudo soluetur sine saniei collectione. ¶ Quod si pulsus post sanguinis extractionem ⁊ ventris solutionez ac sief albi immissionem quiescere non videtur: parua fiducia in hoc quod diximus est habenda. Et itaq; tunc sief de olibano mittendū in oculum: ⁊ pila aliqua oculo superponenda ⁊ cum ligatura stringenda. Ante vero ꝙ hoc eueniat: oculus suauiter est ligādus: ⁊ sine superpositione pile. Et non cesses in oculum de sief de thure sepe distillare donec sanies in pupilla videatur. Ex quo eniz hoc visum fuerit: sief de plumbo vti necesse erit vsquequo profunditas fiat plana: ⁊ tota caro generetur. ¶ Ea tamen que diximus: tūc sunt facienda: cum pustula non est magna. Quoniam cuz magna fuerit: fueritq; iuxta pupillam: aut inferius ea: erit tunc necesse vt cum eliescir medicetur: ne oculus emineat. Ad pile quoq; superpositionem: ⁊ ligaturam erit redeundum. ¶ Eger preterea semper supinus iacere debet: ⁊ a forti motu abstinere. Cum autem caro in loco vlcerum perfecte generata fuerit vel vlcus apostematis carne repletuz fuerit remanebit ibi in oculo albedo. ¶ Quod si vlcus fuerit profundum: albedo erit grossa: ⁊ si in superficie tantum cornee fuerit erit subtilis. ¶ Ulcus quoq; si a pupilla fuerit remotum: ⁊ steterit separatim per se: vestigium illud qđ remanet nihil mali faciet. Si autē iuxta pupillam fuerit qñq; post vlceris curationē vestigium remanens prohibebit visionem. Quapropter tunc est vtendum medicinis quibus vestigium quod diximus abstergi ⁊ deleri possit.

¶ Sief de thure. ℞. armoniaci sarcocolle amborū. añ. ʒ. v. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. ij. conficiantur ex mucillagine fenugreci: ⁊ fiant ex eis sief.

¶ Sief de plumbo. ℞. plumbi adusti: antimonij: thutie ablute: calcecumenon: gummi arabici: dragaganti: omnium. añ. ʒ. viij. opij. ʒ. ß. terant ⁊ cum panno sericino qui sit subtilissimus cribellentur ⁊ conspergant ex pluuiali: ⁊ fiant ex eis sief.

¶ Sief ex quo caro in vlceribus oculorum generatur ⁊ vuee egressio prohibetur ⁊ vestigium subtiliatur. ℞. climie ablute thutie ablute cerusse antimonij thuris omnium. añ. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. sarcocolle grosse. ʒ. i. ⁊. ß. sanguinis draco. aloes opij omnium. añ. ʒ. i. fiant ex eis sief.

¶ Eliescir quo est vtēdū cū timet ne ex vlcere vuee sequat egressio. ℞. antimonij emathitis amborum. añ. ʒ. x. acatie. ʒ. iij. aloes. ʒ. i. terantur et

fiant ex eis sief ꝛ administrentur apud necessitatem.

¶ De his q̃ in oculis cadũt siue sit pilus siue palea siue aliud. Ca.17.

Sumatur resina idest gũma pini: ꝛ per oculum trahatur ꝛ extrahit illud quod in oculo cecidit.

¶ De albedine que fit in oculo. Capitulum.18.

Albedo que in oculo contingit: est vestigium post vlcerũ curationem remanens quando consolidantur. Que cum in oculis puerorum fit: leuior est ad curandum q̃ cuꝫ accidit annosis: ad sanandum fortasse impossibilis existit: nisi subtilissima fuerit. Hec autem passio ex his medicaminibus curanda est: postq̃ eger balneum egressus fuerit aut faciem super vaporem aque calide vsquequo rubea fit tenuerit. Si tamen ex hoc medicamine in venis oculi rubedo ꝛ dolor prouenerint per aliquot dies: ab eo quiescendum est: donec oculus quiescat: et post ad id redeundum.

¶ Medicamen valde vtile ad albedinem remouendam ꝛ cito eradicandam. ego quoqꝫ non vidi quod eo melius aut equale esset ad albedineꝫ delendaꝫ. ℞. masacume spume maris stercoris magni lacerti baurach zuccari higeri omnium añ. partes equales. Deinde sumantur acori celidonie feni amborum. ana. ʒ.x. coquantur in libra vna aque donec ad quartam redeat: ꝛ colentur: ꝛ ex hac aqua imbibantur species quas prediximus: ita q̃ conficiantur ex ea: ꝛ siccenẜ in vmbra: deinde interim terantur ꝛ conspergantur vt' prius ꝛ siccẽtur. Qđ postq̃ quater factũ fuerit: siccenẜ ꝛ teranẜ: ꝛ in oculo mittanẜ. Hoc eniꝫ medicamẽ nulli vt prediximus compar existit in remotione albedinis. Remouet. n. hoc medicamen grossam albedinem etiam ex oculis animaliũ.

¶ De scabie ꝛ sebel. Capitulũ.19.

Cum palpebra inuersatur ꝛ interius appareat rubea ꝛ aspera: scabies adest. Et cum super alba oculorum ac super nigredine videẜ similitudo pãniculi ex venis rubeis ꝛ grossis texti: adest passio que vocatur sebel. He vero due passiones graues sunt ꝛ cronice ꝛ vix curabiles. Patiens tñ dũ sanus est: flobotomia ex brachio ꝛ fronte ꝛ ventris solutione vbi debꝫ: ꝛ in comestione vitet dactilos ꝛ sisamos de melle ꝛ vitet ebrietatẽ. Et quando nõ est plenus: sepe ingredi balneũ est ei vtile: ꝛ frequenter imittere oculo sief rubeũ similiter confert. ¶ Sief rubeum. ℞. emathitis colcotar cõbusti amboꝝ. añ. ʒ.iij. eris vsti. ʒ.ij. myrrhe croci amborũ. añ. ʒ.i. piperis longi. ʒ.ß. conspergantur ex vino veteri: ꝛ fiant ex eis sief. ⁋ His preterea egritudinibus viride confert sief cuius descriptio in capitulo de vngula continetur. Qđ si passiones iste vetuste fiant scabies fricatione indigebit: ꝛ sebel collectione. Nõ tamen mensure huius libri congruit vt de eis tractemus.

¶ De lachrimalibus cũ pruriunt. Caplm.20.

Endiuia tenera sumatur ꝛ conteratur ꝛ fiant ex ea magdaleones parui: ꝛ ex oleo violato inunganẜ: ꝛ oculis superponanẜ: ꝛ in hora dormiendi ligentur: rosatuꝫ tamen melius est: ꝛ citius cõfert. ⁋ Et si

hoc nō suffecerit: lentes absq3 corticibus ꝛ sumach: ꝛ rose rubee: ꝛ granati carnositas sumantur: ꝛ contrita ex careno conspergantur ꝛ more emplastri superponantur. ¶ Quod si non suffecerit ex cephalica prius flobotometur patiens. Deinde ex vena frontis: ꝛ ex venis que sunt in angulis lachrymalibus. Venter quoq3 frequenter soluatur: ꝛ balneum multotiens ingrediatur.

¶ De vngula. Capitulum. 21.

Cum aliquid panniculo simile ex angulo qui est a parte naris oriri videtur: ꝛ albū oculi cooperire ꝛ peruenit vsq3 ad nigredinez: generatur passio que vngula dicit. Cuius nocumentum tunc solum est peius: cū peruenit ad nigredinis partez que est iuxta pupillaz. Hec igitur passio dum subtilis est cū sief viridi ꝛ sief de calcantho est medicanda. Si aūt vetusta fiat ꝛ grossa cū ferro est expolianda.

¶ Sief viride quod confert sebel ꝛ scabiei ꝛ vngule ꝛ albedini. ℞. ziniar. ʒ. iij. colcotar vsti. ʒ. vi. arsenici rubei baurach spume maris oiuz. ana. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. ß. armoniaci. ʒ. ij. armoniacum in succo ruthe dissoluantur ꝛ species ex eo conspergant ꝛ fiant ex eis sief: est enim mirabile.

¶ Sief de calcantho quod confert vngule. ℞. eris vsti calcanthi amborum. ana. ʒ. v. ziniar. ʒ. ij. salis armoniaci baurach arsenici sulimati omnium. ana. ʒ. i. terantur ꝛ per hebdomadam vnam dimittantur: deinde fiant ex eis sief ꝛ fricetur vngula cum eis.

¶ De macula rubea ex percussione vel alia re. Capitulum. 22.

Cum in oculo ex percussione aut ex re alia punctum rubeum fieri contingit: sanguis qui ibi est dissoluendus est. Postq̄ estuatio generit sumantur igitur arsenici rubei olibani mirrhe armoniaci omniū partes equales ꝛ fiant ex eis sief. Qui in succo coriandri fricentur ꝛ in oculum distillentur tamdiu quamdiu tamen dolor perseuerat: albugo oui sumenda est ꝛ oleo roseo miscenda: ꝛ cotum ex eis inuolutum: oculo est superponendum.

¶ De lachrymis. Capitulum. 23.

Cum lachrymales oculoꝝ anguli semp hūidi videnf: patiēs quotidie ieiunus balneū ingrediat ꝛ in oculuz alcohol istud mittat.

¶ Istud aūt alcohol. ℞. thutie. ʒ. x. coralli rubei mirabolani citrini fricati aloes oiuz. aā. ʒ. ij. pipis. ʒ. ß. fiat ex his puluis q̄ assidue mittat.

¶ De debilitate visus. Capitulum. 24.

Si cum debilitate visus humiditatis signa apparuerint manifesta que in tempore famis ꝛ exercitij parumper dissolui videantur: pillule cochie multotiens erunt assidue tribuende. Nutrimentum quoq3 patientis desiccatiuū esse debet: ꝛ eger sepe vomere cogendus est: pulueres etiam desiccatiui oculis sunt immittendi. Quod si cum predicta egritudine affuerit siccitas ꝛ corporis obfuscatio nutrimentū erit augmentandum: ꝛ vinum in potu tribuenduz: ac super caput ipsius aqua

tepida fundenda: et incuruatio super eam facienda. Balneum preterea ingrediatur: in quo tamen non multum sudet. ¶ Naribus quoqz oleũ de amigdalis dulcibus atqz auribus est immittendũ. ¶ Oculis vero lac mulieris adolescẽtis quaqz die est iniciendũ. Qđ etiam freqñter fieri conuenit. Hec quoqz debilitatis visus species fortior fit in tempore famis: et dum venter vacuus fuerit.

¶ Confectio alcohol quod valde acuit visum qui causa humoris debilitatur. ℞. thutie ablute et siccate. ʒ. xx. deinde extrahatur succus sansuci viridis et per noctem vnam residere dimittatur et coletur: ex quo tutia conspersa dimittatur quousqz siccetur: postea terantur. Deinde sumantur zinziberis piperis nigri macropiperis celidonie omnium. añ. ʒ. ij. salis armoniaci. ʒ. i. cum thutie. ʒ. xx. post hec omnia terantur et ex succo teneri feniculi conspergantur: et siccata iterum terantur: et reponantur: et cum necesse fuerit oculis immittatur. Ad hoc preterea valde confert sief de fellibus.

¶ De tumore palpebrarum. Capitulum. 25.

Epithimetur ex epithimate quođ in capitulo de obtalmia nominauimus.

¶ De conuersis pilis qui nascuntur in palpebris magis interius q̃ debent et pũgunt oculũ. Caplm. 26.

Si pilus fuerit vnus aut duo: alijs palpebrarum pilis cum mastice aut oleo sceni sunt annectendi: aut radicitus euellantur: et loca a quibus euulsi sunt cum ferro acuto vt acus adurantur. Si aũt multi fuerint necesse est vt caro palpebre incidatur. Loqui tamen de hoc nostri libri mensuram pretergreditur.

¶ De aqua descendente in oculum. Caplm. 27.

Quandoqz alicui videt quođ ante se habeat cimices aut alia parua corpora subtilia et radiosa. Quođ aliquando cã stomachi aliquando ex ꝓprio nocumento ipsi⁹ oculi ɔtingit. Ideoqz differentiam inter hec duo considerandа est: neqz ꝓ paruo est habendũ cũ hoc accidens euenerit. Ex eo nãqz qđ causa stomachi accidit: non est multũ timendũ ꝙ oculo nocumentũ inferat. Ex eo vero qđ ex proprio vitio oculi contingit valde timendũ est: hec aũt passio dũ recens est vt in principio: cum medicinis curabilis est. Sed cum iam ad perfectionem deuenerit sanari non potest nisi cũ incisione: et fortasse etiam incisio prodesse non poterit. Quapropter differentia inter hec duo predicta diligẽter ẽ inuestiganda que est prout dicemus. ¶ Quando imaginationes que videntur vtriqz apparent oculo estimandũ est contingere hoc ex vitio stomachi: et ecõuerso. ¶ Et cũ imaginatõẽs in hora fastidij et in hora male digestiõis plures solito videnẽ: in hora aũt famis et laboris pauciores appent: estimãdũ est ẽt hoc ex stõaco eẽ. ¶ Et si ex quo iste imaginatiões acciderũt duo preterierũt mẽses aut plures: et in pupilla nõ fuerit visa ɔturbatio: estimandũ est ẽt hoc esse ex stomacho. ¶ Quãdo aũt iste estimationes tibi aggegate fuerint: pillas cochias in potu tribue: et si pas-

sio omnino remouet: iam estimationes predicte certificate fuerũt. ¶ Si autem vni tantum oculo apparuerint: ⁊ vno modo in omnibus horis permanserint estimandum est vitium aque adesse: precipue cum in pupilla nõ fuerit obfuscatio. ¶ Obfuscatio nanq3 si fuerit in pupilla dubitatio iam tunc erit sublata. ¶ Cum autem passio hec in oculo propria fuerit prohibendum est infirmo ne cũ ventosis minuat sanguinez: neq3 ex brachio: neq3 comedat pisces: nec omnia que humectare possunt. Uẽter vero frequenter soluendus est ex pillulis cochijs: ⁊ eger ex calefactiuis ⁊ desiccatiuis nutriendus est. Jdromel preterea in potu ei tribuendum: ⁊ in oculis sief de fellibus mittendum.

¶ Sief de fellibus qd̃ proficit aque a principio ⁊ dilatationi pupille: et eis qui post occasuz solis non vident: ⁊ tenebrositati visus que est ex humore. ℞. fellis gruis fellis sabot fellis hyrcini fellis accipitris fellis aqle fellis perdicis omniũ siccoꝝ vnuz aut plura. Sumat quoq3 ꝓ oĩbus ʒ. x. istoꝝ siccoꝝ euforbij collognitide serapini omniũ añ. ʒ. I. trita aggregentur ex succo feni. teneri ⁊ mittantur in oculo:

¶ De noctilopis. i. q post solis occasuz nõ vident. Cap. 28.

AB hoc vtile existit epar caprinum scindere ⁊ ponere super vnam sectionem piper longũ: ⁊ cooperire ipsam ex alia sectione pipere longo in medio existente: deinde ponere ipsuz in furno: ⁊ dimittere ibi donec assetur ⁊ non desiccetur: quo perfecto piper longũ qd̃ in medio erat sumatur: ⁊ bene teratur cũ pauco musco: deinde ex liquore qui ex epate assato expressus fuerit conspergatur ⁊ siccetur: ⁊ in oculum mittatur. Aut fel caprinum cum melle mixtum in cucuma super ignẽ misceatur: deinde radius i eo illinit⁹ imittatur oculo. Quod autẽ ad hoc magis valet: est vt sief de fellibus in oculo mittatur. Si autez hoc nõ suffecerit vẽter soluatur ⁊ sanguis ex duabus cephalicis ⁊ ex fronte minuatur: ⁊ regimen subtilietur.

¶ De dilatatione pupille. Capitulũ. 29.

CUm pupilla hoc est foramen qd̃ est in nigredine oculi adeo dilatari videtur: vt vndiq3 pertingat ad albedinem fueritq3 post vehementem cephalice dolorem parua: habenda est fiducia in eius cura. Sed si dilatatio parua fuerit: tunc assidua solutionẽ ventris ex cochijs multotiens: ⁊ sief de fellibus in oculo mittendum. Quod si pupillam post percussionem dilatari contingat: non est inde timendum: quia remouebitur. Fiat itaq3 emplastrum ex farina fabarũ ⁊ camomilla ⁊ euisco cum vino ⁊ aqua.

¶ De fistulis que in angulis lachrymalibus fiunt. Cap. 30.

CUm angulus lachrymalis resudat: ⁊ cũ premitur sanies ⁊ virus ab eo egreditur: fistulam pati intelligitur: que cuz cauterio curatur. De hoc tamẽ loqui plus est: q̃ꝫ huic nostro attinet libro. Nos tamẽ taz ei adiungimus medicamen: qd̃ si adhibitũ fuerit: ipsaz per multos menses adeo tardare facit: vt eger sanus videat. ¶ Medicamen autez illud. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguinis draconis balaustie antimo

nij aluminis: omnium partes equales zinlar quantum est quinta pars vnius fiant ex eis sief. Cũqꝫ necesse fuerit: fistula in tantum prematur: vt quicquid saniei in ea continetur egrediatur. Deinde infirmus super latus in quo non est fistula iaceat: de predicto sief aliquid dissoluatur in aqua de quo in angulo lachrymali tres gutte aut quattuor inquinatizentur: magno existente interstitio inter proiectionem vnius gutte & alterius. Quo facto eger ꝑ tres sic iaceat horas. ¶ In mane quoqꝫ sequenti die similiter fistula bene prematur: & fiat eadem cura. Qđ per hebdomadam vnam fieri cõuenit: & etiam tãdiu donec nihil a fistula egrediatur comprimitur. Ex hac nãqꝫ cura: locus multis mensibus siccus permanebit. ¶ De curis oculorum quantum huic loco necessarium esse putauimus: iam satis dictum eẽ credimus. Alia vero q̃ sunt de curis que per ferrum exercentur dimittamus: quia multis indigent medicaminibus. Sunt tamen quedam ex eis que in locis in quibus de decoratione tractauimus & sanitatis custodia continentur.

¶ De dolore qui fit in aure. Cap. 31.

Si cum dolore qui fit in aure fuerit in facie inflammatio & pulsatio sanguis ex cephalica erit minuendus: & oleum roseum aut oleum de floribus salicis tepidum cum pauco aceto imittenduꝫ: lac quoqꝫ ita calidum vt ex mãmilla egreditur multotiens distillanduꝫ erit. Venter preterea ex mirabolanis citrinis & scamen & aloe vehementer soluatur. Qđ hoc modo fiet: mirabolanorum citrinorum. ʒ. xx. sumantur & puluerizati in duabus libris aque coquantur donec ad duas vnius libr̃. tertias redeant & colentur. Post hec sumatur aloes. ʒ. I. scamõ sexta pars ʒ. I. aggregentur cum rob de citonijs: & fiant ex eis pillule: que ꝑ duas horas ante decoctioneꝫ sumantur: deinde bibatur decoctio. ¶ Quod si dolor non quieuerit: parum opij in oleo roseo resoluti in aurem mittatur. Et si pulsatio redierit & tribus diebus perseuerauerit: oleuꝫ sisaminum in quo anatis aut galline adeps fuerit resolutus in aurem sepe mittatur. Ibi namqꝫ est pustula que maturatione indiget. ¶ Cum aũt dolor quieuerit putredo iam tunc collecta erit. Ideoqꝫ pus subito ex insperato de aure egredietur. ¶ Cum autem dolor in aure fit post fastidiosam satietatem: aut post ventos frigidos: oleum in quo ruta aut cepe cocte fuerint in aure distilletur. Aut oleum de lilio sumatur: & cuiqꝫ vnc̃. ex eo commisceat euforbij recentis. ʒ. I. & castorei. ʒ. I. Sed si h non suffecerit: venter ex pill'. cochijs soluatur. Patiens quoqꝫ balneum ingrediatur in quo etiam sudet. Vinum quoqꝫ vetus & forte ei tribuatur. ¶ Si autem cũ dolore auris fuerint sonitus & tinnitus atqꝫ vẽtositas: panicum siue milium in sartagine torrefactum calidum: multotiens superponatur. Et auris quoqꝫ super vaporem aque in qua sunt cocta mẽtastrum & sticados arabicus & sansucus teneatur: de castoreo preterea & euforbio in oleo sambacino dissolutis: quorum vnumquodqꝫ quattuor grana ordei ponderet: in aurem mittat.

¶ De vlcere quod fit in aure. Cap. 32.

CUm pus ab aure egredit: idromel tepidū multotiens in vna die in aure est distillādū. Deinde hoc medicamen optime faciens ad hoc est immittēdū: qd. ℞. sarcocollam aloez ꝛ sanguinē draconis thus squamā ferri ziniar. Ex eo in aceto dissoluat: ꝛ in aurē mittat: ꝛ liciniū melle illinitū in predictis intingatur: ꝛ sic imittat: patiens itaqꝫ ex hoc medicamine ꝛ ydromelle medicet donec sanus sit.

¶ De sonitu ꝛ tinnitu. Capl'm. 33.

FOrtasse quandoqꝫ contingūt ex subtilitate sensus audit' ꝛ ei' claritate. Cui' signū est quod in tempore famis auget: ꝛ in hora ebrietatis ꝛ satietatis minuit. ¶ Qd propria non indiget cura nisi superfluitatem obtineat. Tūc enim de opio dissoluto in oleo immittendu3 est in aure quātū duo ordei grana ponderant. ¶ Si autem hec cū grauedine capitis ꝛ auditus debilitate affuerint: oleū de semine raphani ꝛ oleum de amigdalis amaris ꝛ oleū roseū in quo castoreū fuit resolutum: sunt immittenda. Auris quoqꝫ super vapore3 aque in qua sansuc' sticados arabicū absynthiū mentastrum origanum cocta sint ponenda sunt. Et venter multotiens ex pillulis cochijs est soluendus: ꝛ cibaria minuenda ꝛ vinum dimittendum.

¶ De grauedine auditus. Capl'm. 34.

CUm in auditu contingit grauitas considerandū est: an sit ibi sordicies que vocatur cera que fit in aure: que si inueterauerit mundetur: aut cum medicinis ſm quod diximus: aut cum cura man'. ¶ Si autem sordes non affuerint ꝛ euenerit hoc post satietatem fastidiosam que eam precessit: aut egritudinem acutam: auris ponenda est super vaporem aque in qua ea que prediximus cocta fuerunt traiectorio interposito vsquequo vapor ascendit. Qd hoc modo fieri conuenit. Res iste in cucuma habente os acutum coquantur: deinde traiectorium ori cucume superponatur: ꝛ ne vapor egredi possit: pānus obuoluatur: ꝛ auris super os traiectorij ponatur. ¶ Istud preterea fiet in aure3 mittat. Qd. ℞. colloquintide. ℥. 1. baurach tertiam. ℥. 1. castorei aristologie rotunde succi absynthij. omnium. an̄. ℥. 5. costi quarta3. ℥. 1. euforbij sexta3 ℥. 1. fellis vaccini quantum sufficit ad predicta cōficienda. Fiant ex eis sief. Cūq3 necesse fuerit: vnum in oleo de amigdalis amaris resolutu3 auri immittat. Hoc enim valde vtile existit dolori flegmatico ꝛ ventositati ac sonitui ꝛ tinnitui: qui ex grosso vento fuerit ꝛ surditati que est ex grossis humoribus. ¶ Si autem debilitas auditus contingit post ieiuniu3 aut vigilias: fueritqꝫ facies extenuata: ꝛ oculi concaui: eger balneu3 sepe ingrediat ꝛ largiori cibo ac potu vtatur: ꝛ in somno fiat profundior: super caput quoqꝫ aquam tepidam cum oleo fundat donec sanetur. Qd si post frenesim cōtingat: ex medicinis primis curet.

¶ De vermib' auris ꝛ paruis aialib' ipsa3 ingredientib'. Cap. 35.

CUm in aure fuerit titillatio ꝛ pruritus ꝛ dolor: deinde acciderint vermes ab aure: immittantur auri succus mētastri. Aut de folijs

persicorum. Aut oleum de nucleis ipsorum. Aut aloes in aqua dissoluatur et immittatur. Hec enim vermes auris et parua animalia ingredientia ipsam quando erunt in aure et in vlceribus nascuntur interficiunt.

¶ De eo quod in aure figitur ab exterioribus ingressum. Cap. 36.

Cum aliquid figitur in aure: oleum tepidum est immittendum: et patiens balneum ingrediens ibi moram faciat donec corpus eius mollificetur. Deinde naribus insuffletur condisi: et teneatur anhelitus donec sternutatio sequatur. Forsitan enim sic egredietur. ¶ Si autem fuerit difficile et non exierit erit necesse vt cum ferro auri immisso extrahatur. ¶ Quod etiam in naribus est faciendum siquid eas ingressum fuerit quod extrahi non possit. ¶ Quod si aqua intrauerit capite ad partem auris illius inclinato saliat eger: et si non exierit prouocetur sternutatio vt diximus: deinde tepidum multotiens immittatur. Neque hoc pro paruo est habendum: et precipue si res malam habens qualitatem ingressa fuerit: ex ea namque grauis sequetur dolor.

¶ De sanguine ex naribus fluente. Cap. 37.

Ex his que sanguinis ex naribus fluxum retinent: est succus albedarugi cum camphora fuerit in eo dissoluta naribus immissus. ¶ Confert enim ei qui hanc passionem incurrere solitus est ante eam iniectus. Aut in hora egestionis. Aut sumatur gipsum cinis carte de panno galle sanguinis draconis cahozegi et puluerizata naribus insuffletur. Aut licinium in eis intinctum mittatur in nares. Aut alumen iameni puluerizatum: vt alcohol cum amilo eiusdem quantitatis naribus insuffletur. ¶ Quod si adhuc vehementer manauerit: superiores adiutoriorum partes apud ascellas cum institа: et coxe apud inguina ligentur: et testiculi similiter sunt ligandi. ¶ Si vero passio inualuerit: flobotometur cephalica eiusdem partis de qua fluit sanguis. ¶ Si autem nec hoc modo strictus fuerit: magne ventose cum igne superponantur ventri ab ea parte de qua fluit sanguis.

¶ Medicamen quod vehementer valet ad sanguinem constringendum. Sumatur calx alba et leuis qua vtuntur aurifices et sepe naribus insuffletur sine interpollatione: et licinium albumine oui illinitum ea inuoluatur et naribus immittatur.

¶ De vlceribus narium. Cap. 38.

Cum in naribus fuerint escare cera et oleum ac adeps gallinaceus eis immittantur: et aquam calidam naribus in mane multotiens per aliquot dies odoret. ¶ Cumque pustule egredi ceperint: licinium aceto forti infusum in quo sal positum sit naribus immittatur: ac super eas similiter ponatur. Siccabuntur enim ex hoc et non prolongabitur eorum mora. ¶ Quod si vlcera ibi affuerint: ex vnguento de cerusa curentur.

¶ De emoroydibus que nascuntur in naribus. Cap. 39.

Cum intus in naribus caro superflua mollis et quasi dissoluta rubea aut alba exorta fuerit: et nares ingrossari ceperint: ac ex carne predicta repleri: cephalica prius erit flobotomanda. Deinde licinium

ex vnguento viridi qđ in capitulo de corrodentibus carnem nominaui mus: liniendum ꝛ naribus erit imittendum. ¶ Si vero istud nõ suffecerit: medicamen acutum qđ ibi descripsimus apponaẛ: donec ex toto mundificetur. ¶ Hec preterea passio quoqꝫ cum ferro curatur radicitus oino incidendo. ¶ Medici tamen quoqꝫ in hoc errant: nam ex eoꝝ cura eger maximũ incurrit nocumentũ. In hoc namqꝫ loco cancer plerũqꝫ exoritur. Uerũ cancer qñ in hoc nascitur loco: neqꝫ acutas tollerat medicinas neqꝫ incisionem que fit cum ferro. Inmo indiget vt suauiter tractetur: ꝛ medicaminibus lenientibus: ꝛ flobotomia ꝛ ventris solutione curetur. ¶ Cognosciẛ aũt an illud accidẽs sit cancer: qꝛ est durus pertingẽs quoqꝫ vsqꝫ ad palatum. Sed cũ nares sicce sint ꝛ dure: nec sit in eis humiditas aliqua: summopere cauendũ est ne hec egritudo aut ei similis ferro aut acuto medicamine tangatur. Si naũt qđ in naribus exoritur caro mollis est fluxerintqꝫ ex eis humores: ꝛ cũ nares stringuntur inueniunẛ molles: ꝛ cũ tangunẛ tactus nõ sentiẛ solidus: non est timendũ qn ex medicaminibus acutis ꝛ ferro mederi possint.

¶ De amissione odoratus. Capitulum. 40.

CUm sensus quo odoranda precipiũtur amissus fuerit: neqꝫ in naribus caro superflua creuerit: ꝛ aer ita leuiter vt pus attrahitur: ꝛ oculi ac sensus naturaliter existunt: naribus erit insufflandus puluis adeo subtilis vt alcohol: qui fiat ex condisi ꝛ arthanita ꝛ sale armoniaco. ¶ Egro quoqꝫ precipiatur vt nares vapori ex aceto calido procedenti multotiens apponat. ¶ Si autem hoc non suffecerit: quod nominabimus naribus insuffletur. Cuius descriptio hec ẽ. ℞. nigelle fellis gruis colloquintide ellebori albi omniuꝫ ana partes eq̃les. Puluerizentur ꝛ ponantur in vrine camelli arabici quãtitate tanta que ea cooperire possit: et ponanẛ ad solẽ donec siccentur. Deinde fiant ex eis sief. Cumqꝫ necesse fuerit: vnum ex eis lentis habens magnitudinem in oleo sansucino intinctum naribus immittatur. Optimum enim ad hoc existit. ¶ Si autem ex hoc quod naribus immittiẛ fortis sequatur dolor: oleum de semine cucurbite eis immittaẛ: ꝛ aqua calida super caput fundatur: ꝛ sorbeat calida ea que humectant vt ptisana: ꝛ quod fit de aqua furfuris: ꝛ de farina ꝛ similia. Et hoc quidem est medicamen ad emissionem odoratus probatissimum: quod sic conficitur. Nigella puluerizetur: donec fiat vt puluis: ꝛ misceatur cum oleo veteri. Deinde ager implens os suum aqua reclinet caput retro quanto plus poterit: ꝛ tunc ex predicto medicamine aliquante gutte naribus distillentur. ¶ Egro quoqꝫ precipiatur vt quantum ei possibile est aereꝫ extrinsecum interius attrahere nitatur. Quod in tribus diebus tribus vicibus fieri conuenit. Si autem mordicatio superuenerit: fiat hoc quod nominauimus.

¶ De dolore dentium. Capitulum. 41.

SI gingius cum dolore dentium fuerit sanguinolenta: ꝛ apostemosa ꝛ rubea: fueritqꝫ apostematio cuꝫ pulsatione: extrahaẛ san

guis cum ventosis flobotomia ex cephalica prius facta. ¶ Deinde hora aliqua diu acetum et oleum roseum teneat: quod postquam eiecerit: idem iterum faciat. ¶ Post hoc oleum roseum in ore teneat: et si ex hoc non euaserit fueritque pulsatio vehemens et cum inflammatione: camphora et piretrum terantur: et in radicibus dentium ponantur. Cumque dissoluta fuerint iterum mittantur. Cotum quoque oleo roseo illinitum desuper ponatur. ¶ Quod si dolor aliquando augmentatur et vehementior fiat: opii sexta pars .ʒ.i. in oleo roseo dissoluatur. Ex quo cotum illinitum radici dolentis dentis adhibeatur. ¶ Si autem nec dum sedetur: locus scalpellandus est: et sanguisuge superponende sunt. ¶ Gingiua vero si non fuerit sanguinolenta neque apostemosa neque dolor est cum pulsatione: neque in facie fuerit inflammatio aut dolor acciderit post fastidium et satietatem et post cenam comeditque ex cibo frigido multum: venter egri ex pillulis cochiis soluendus erit: et dolentium dentium radices ex hoc medicamine fricande: quod sic fit. ¶ Sumantur piretrum sinapis scel, taragi indi baurac piper zinziber: et ex eis puluerizatis dentium fricentur radices. Cotum quoque eis illinitum super dentium radices ponatur: postquam eger os ex aceto in quo piretrum et mentastrum atque origanum cocta fuerint colluerit. ¶ Afforis preterea panicum siue milium in sartagine torrefactum super maxillam est ponendum. ¶ Aut ex piperis puluere melli commixto dens et eius radix fricentur. ¶ Et si hoc non suffecerit: in dentium radicibus hec tyriaca ponatur que. ℞. castorei assefetide piperis zinziberis storacis opii omnium partes equales. Conficiatur et administretur. ¶ Eger preterea per aliquantulum temporis a comestione abstineat maneatque famelicus: ingrediatur balneum: et vtatur motu. ¶ Si autem nec sic quiescat: ferrum ignitum radici dentis multotiens apponatur: aut eradicetur. Si vero dens corrosus fuerit: repleatur ex medicaminibus que nominabimus: et que sunt corrosiua: aut extrahatur.

¶ De extrahentibus dentes et confringentibus. Cap. 42.

Medicamen quod in dente corroso ponitur: ipsius sedat dolorem: ac ipsum confringit. Sumantur kebikegi et piper et trita ex alcatrano: conspergantur et impleantur ex eo. ¶ Medicamen quod dentes debiles ac dolentes qui sunt extrahendi eradicat. ¶ Cortices radicum mori: et radicum capparis: et piretrum: et lactitimali: atque lac anabule: et arsenicum rubeum: et radix colloquintide: sumantur: et trita: ex tanto aceto quod eis sufficiat conspergantur. Acetum quoque per hebdomadam vnam semel in die vt prius addatur. Post hoc dentes in circuitu scalpellentur et ex predictis decies in die epithimentur: donec ad mouendum sint faciles: et sic extrahantur. ¶ Aut fiat epithima ex fece aceti acutissimi per multos dies: et postea extrahantur. ¶ Aut rane fluuiales in oleo coquantur donec dissoluantur. ¶ Cumque necesse fuerit: dentium radices scalpellentur: et ex oleo multotiens inungantur: donec facile moueri possint: postea cum instrumento extrahendi dentes euellantur.

¶ De dentium congelatione et stupore. Cap. 43.

Portulaca ꝛ amigdale amare masticentur: aut his similia. Aut fiat fricatio cum sale ꝛ masticetur cera.

¶ De dentib⁹ qui dolent cū a re frigida tangūtur. Cap. 44.

Oleum calefactum in panno desuper est ponendum. ¶ Aut vitellus oui assatus calidus multotiens masticetur. ¶ Aut calidum panez multotiens mordeat; ¶ Aut fiat fricatio ex balsamo. ¶ Aut ex oleo de lilio siluestri.

¶ De cola. Capitulum. 45.

Si pustule fuerint rubee sumantur antere amili spodij lentium excorticataꝝ seminis portulace coriādri sicci seminis sene de mecha omniū aā. partes equales camphore paꝝ: ex his puluerizatis fiat fricatio ꝛ cū aceto mixta ꝛ oleo roseo ꝛ aqua rosata in ore teneant ꝛ sanguis minutio cū vētosis fiat. ¶ Albe vero si fuerint pustule: cū sale ꝛ melle fricentur: ꝛ sirup⁹ acetosus in ore teneat: aut almuri.

¶ De gingiuis sanguinolentis. Capl'm. 46.

Cum ex gingiuis sanguis subtilis assidue manauerit: vtriusqꝫ arsenici scilicet rubei ꝛ citrini calcis gallarum aluminis omnium partes sumantur equales: ex quibus puluerizatis ꝛ cum aceto mixtis parui formentur trocisci. Cūqꝫ necesse fuerit ex eis puluerizatis sumatur quantum est sexta pars. ℥ i. ꝛ fricentur gingiue ex eo optime: ꝛ permaneat sic parum. Deinde teneat oleum roseuz in ore. Est enim hoc mirabile ad hanc egritudinem curādam ꝛ putredinem: ꝛ herpetem estiomenum qui est in ore.

¶ De casu vuule. Capitulum. 47.

Cum eger senserit aliquid radici lingue sue insistere: aut gutturi: ꝛ cum iubetur aperire os ꝛ extrahere linguam: videtur vuula ei⁹ iam esse fluxa ꝛ elongata: ramech ꝛ sal armoniacus sumant: ꝛ bene puluerizata cum instrumento insufflandi super vuulam insufflentur: ꝛ ex eis in summitate predicti instrumenti aliquid ponatur ꝛ radici vuule cum eo dirigatur: ꝛ ipsa cum instrumento paruz exterius extrahatur. Aut granatum acetosum cum pulpa sua teratur: ꝛ fiat ex eo gargarismus. ¶ Quod si diu permanserit taliter ꝛ elongata fuerit: eiusqꝫ pars superior subtiliata et caput eius rotundum fuerit: tunc radicitus erit incidenda. Cauendum tamen est ne anteqꝫ ita vt diximus sit disposita incidatur. Ex hoc enim sequitur quandoqꝫ sanguinis fluxus qui constringi non potest.

¶ De sanguisugis que ingrediunt guttur. Capitulū. 48.

Cum aliquis in gutture suo titillationem senserit: ꝛ sanguis subtilis inde manauerit: extimandum est tunc sanguisugam in ore eē: ꝛ precipue si aquā loci quo sanguisuge fuerint biberit. ¶ Os igitur egri est aperiendum: ꝛ lingua extrahenda ꝛ inferius premenda ꝛ guttur in sole est inspiciendum: ꝛ si sanguisuga in loco propinquo pendere visa fuerit: cum forficibus quibus sagitte educuntur extrahēda erit. Quod hoc modo fiet: caput a quo pendet est stringendum ꝫ sic extrahatur.

¶ Quod si non fuerit manifesta eger multotiens gargarizet sinapim cum aceto: quia de loco in quo est mouebitur. ¶ Aut fiat gargarismus ex aceto et assa: aut ex aceto et sale.

¶ Nigella preterea et sinapis trita insufflentur gutturi: fiat etiam gargarismus ex succo cepe. ¶ Si autem post eius casum remanserit egro sanguinis resudatio: fiat gargarism⁹ ex apozimate in quo cortices granati: et balaustie et sumach cocta fuerint: et gutturi insuffletur puluis de balaustijs et thure et sanguine draconis et amido. ¶ Si autem sanguisuga stomacho annexa fuerit: medicamina quibus vermes expelluntur sumantur in potu. ¶ Ex his etiam que sanguisugam exire faciũt: est vt eger balneum ingrediatur et moretur in eo donec magnam patiatur sitim: et tunc aquam in niue infrigidatam frigidissimam scilicet in ore aliquandiu teneat. Cũqꝫ ceperit tepefieri eam expellat: et aliam sumat. Sãguisuga enim quandoqꝫ venit ad os frigiditatem querendo.

¶ De his que guttur ingrediũtur siue sint spine siue os. Cap. 49.

Cum illud quod guttur ingredit et infigitur in eo aut meri: fuerit bolus magnus aut eius simile: de his que nõ habent frusta scissa contenta in eis aut acuta confert plerũqꝫ percutere egruz in collo. Posterius multotiens et aquam sepe traijcere. Fortasse enim descendet inferius. Eger quoqꝫ balneum ingrediatur et oleũ multotiens traijciat: qꝺ postq̃ factum fuerit magnos deglutiat bolos. ¶ Quod si non descenderit: instrumentum quo huic simile inferius duci consueuit: in os mittatur. Est autem instrumentum illud de plumbo: quod cuz sit reti simile: est longum gibbositatem in se habens.

¶ De grauedine lingue. Caplm. 50.

Cum lingua absqꝫ alijs membris grauedinẽ passa fuerit: et eger neqꝫ febrẽneqꝫ acutaz incurrerit egritudinẽ sal armoniacũ et piper et zinziber et sinapis alba ac piretrũ et stafisagria et baurach atqꝫ origanũ et sal indũ et nigella et sansucus siccus sumantur et in aqua coquant et fiat ex eis gargarismus. Caueat tamẽ patiẽs ne ex eo aliquid traijciat aut eger ieiunus multis dieb⁹ gargarizet almuri nabati aut fiat gargarismus ex aceto et piretro. ¶ Postq̃ vero gargarizare cessauerit sumantur salis armoniaci piretri piperis sinapis oĩum partes eq̃les: et ex eis bene puluerizatis lingua diuti⁹ fricet. ¶ Qꝺ si cũ lingue grauedine auditus ac reliquoꝝ sensuũ grauitas fortis affuerit: fiat egri curatio ſm doctrinaz qua paralysis curat. Si aũt loquela in acutis febrib⁹ aggrauata fuerit et videris ipsaz cũ grauitate in loquela extenuatam et abbreuiatã et spasmatã: aqua calida ab alto super spõdiles colli et auris principia fundat et cũ oleo fricent. Eger quoqꝫ oleũ tepidũ in ore tenere dꝫ Et si diu est ex quo loq̃la minui nõ cessauerit vel etiã semper considerandũ est an ligamẽtũ quo inferi⁹ lingua cõnectit maius sit q̃ debeat. Qꝺ si ita fuerit ex eo paꝝ est incidendũ et zegi puluerizatũ immittẽdũ.

¶De lingua que adeo tumescit vt os egrediatur. Cap.51.

Cum contingit linguam adeo inflari vt pre magnitudine os egrediatur:fricanda est ex cepis aut ex citri acetositate:aut cum ribes: aut ex granato acetoso donec saliua multa ab ea pfluat. Hoc nanq3 modo detumescet z ad primam redibit mensuram. Si autē non sufficit fiat fricatio ex sale z aceto. ¶ Et si necdum sufficit fiat minutio ex vtrisq3 cephalicis prius z postea ex venis que sunt sub lingua.

¶De glandula que sub lingua nodat z vocat ranula. Cap.52.

Cum sub lingua glandula nociua fuerit:in principio ex sale armoniaco z gallis fricanda est. Si autem vetusta fiat: ex medicamine gingiue sanguinolente fricanda est quod est medicamen acutum. Eger autem acetum z salem in ore teneat.

¶De apostematibus accidentibus in lingua. Cap.53.

Ista eisdem sunt curanda: ex quibus cola quas supra nominauimus z sinantia sanantur.

¶De sinantia. Capitulum.54.

Cum inglutiendo sentitur angustia adest passio que sinantia vocatur. Cuius grauitas vel leuitas ſm angustie quantitatem deprehendi potest. ¶ Cumq3 traijciendi angustia fuerit in facie z oculis rubedo z repletio:in principio curationis cephalica flobotometur z gargarismus ex succo granati muzi cum carnositate sua fiat:aut ex rob mori de seni. Et post hoc fiat gargarismus cu3 aqua rosata in qua sumach fuerit infusum. Quod postq̄ per tres dies sic factum fuerit z venter ex succo fructuum sicut prunorum tamarindi cassie fistule z tereniabin solutus fuerit:fiat gargarismus ex apozimate ficuum citrinarū z passularum:aut ex medulla cassie fistule cū ydromelle. ¶ Quod si passio inueterauerit:ex gargarismis z insufflatione fortium medicaminum que dicturi sumus curanda erit. ¶ Si autem in facie non fuerit rubedo fluxeritq3 ab ore saliue multitudo z eger fuerit humectatus:in principio soluatur venter ex cochijs z fiat enema ex clysteri acuto qd̄ in capitulo de apoplexia nominauimus. ¶ Cum tamen passio inceperit fiat gargarismus ex sirupo acetoso:aut cu3 ydromelle z pipere z oximelle z deinde ex almuri nabati. Fiat etiam gargarismus ex ydromelle z sinapi. ¶ De his preterea que male sinante conferunt:est vt ex venis que sunt sub lingua fiat minutio:z vt ventose absq3 scarificatione in collo ponantur et epithimetur collu3 ex melle anacardino donec vesice in eo generentur z fiat gargarismus cum sinapi z gutturi fiat insufflatio ex hoc medicamine qd̄ sic fit. Sinapis sal armoniacū piretrum nitrum assa piper mētastru3:sumat z ex eis cū ydromelle fiat gargarismus.

¶De tussi. Capitulum.55.

Cum tussis acciderit:fueritq3 aspera z sicca:z cu3 rubedine z calore:egro muroba violarum z ptisana tribuenda erunt:fabas quoq3 excorticatas z spinachia cu3 oleo de amigdalis dulcib⁹ in comestiōe accipiat. In ore vero semp tenere debet pillulas bichichias. Aque autē

quam

quã bibit sirupus violatus est admiscendus.

¶ Confectio pillularum bichichiarum. ℞ succi liquiritie zucchari albi amborum. an. ʒ. x. amidi dragaganti amigdalarũ dulcium excorticatarum oium an. ʒ. ß. ex eis cum mucillagine seminis citonij conspersis informentur pillule. ¶ Quod si cũ tussi multum affuerit sputum qđ cũ expuendo expelli non potest: nocumentum infert: sed neq febris neq vehemẽs ventris solutio ipsam comitantur: ex his trociscis dandum erit infirmo: q ℞. seminis feniculi: seminis apij succi liquiritie capilli veneris amigdalarum omnium partes equales: ex his cum mucillagie seminis lini cõspersis informentur trocisci: ex quibus. ʒ. iij. tribuantur. ¶ Decoctionẽ autem qua in hac egritudine vtendum est: in capitulo de catarro iã descripsimus: cui tamen. ʒ. ß. capilli veneris sunt addẽde. ¶ Quod si tussis antiqua & nociua fuerit adeo vt egrum in nocte dormire non pmittat: pillule storacine sunt dãde: que. ℞. myrrhe storacis opij omniũ partes equales: informentur ex eis pillule ad lupinorum similitudinem: ex quibus vna aut due patienti tribuant. In potu vero sumat sirupum de papauere: & comedat semen albi papaueris cum zucchero. ¶ Qui hãc preterea patitur egritudinem vitet in comestione acetosa salsa pontica acria atq amara.

¶ Suffumigium ad antiquam tussim & sputum fetidum: qđ. ℞. aristologie myrrhe storacis galbani omnium partes equales: arsenici rubei ad pondus omnium: omnia pulverizata ex butyro vaccino conspergãtur: ex quibus magdaleones ad pile parue similitudinem informẽtur: & cum necesse fuerit in ieiunio ex vno eorum per traiectorium suffumiget.

¶ De asmate. Capitulum. 66.

Cum aliquis assidue patitur tussim: & aerem attrahit quẽadmodũ fit post cursum: aut post vehementem motum: & cum iacet supinus est ei deterius: sed cum sedet est ei melius: decoctio ei danda est: que. ℞. ficuum citrinarum. ʒ. x. dactilorum maiorem humiditatem habentium seminis apij seminis feniculi capilli veneris liquiritie ysopi prassij omnium. an. ʒ. ß. coquantur in tribus libris aque dulcis donec redeant ad vnam & colentur. De hac vero decoctione tribus diebus egro in potu tribuatur cum pondere duorum aureorum huius confectiõis: que. ℞. succi liquiritie ysopi capilli veneris omnium. an. ʒ. x. cordumeni piperis amigdalarum amararum aristologie rotunde seminis vrtice omnium an. ʒ. ß. mellis dispumati quod sufficit. ¶ Hec enim confectio superfluitates que sunt in pectore mirabiliter expellit: & est optima. Danda est itaq per hebdomadam vnam continuo.

¶ Deinde eger postq̃ comederit sinapim & mel: vomere cogẽdus est: & venter ex his pillulis soluendus q̃ recipiunt agarici ordei grana. xviij. colloquintide inferioris grana ordei. vi. elacterij grana. iiij. succi liquiritie. ʒ. ß. fiant ex eis pillule: & sufficiunt ad dosim vnam. Post hoc quoq iterum redeat ad bibendum confectionem & decoctionem sumendũ: & postremo ad vomitum & ventris solutionem vt prius. Hoc faciendum

est donec eger sanitati restituatur. Interi3 tamen a cibis grossis ꝛ stipti cis ꝛ acetosis abstineat.

¶ De pleuresi. Caplm. 57.

Cum aliquis sub costis suis dolorem sentit pungitiuum: ꝛ proprie quando siccam patit tussim: ꝛ febrit: expedit vt si dolor super partem costarum ꝛ furculam tendit fiat minutio ex basilica eius partis in qua est dolor: nisi totum corpus multo sanguine repletum fuerit: tunc enim ex latere contrario sanguinis detractio facienda est. ¶ Egritudo quoq3 si iam per aliquot dies a sui principio infestauerit egrum: flobotomia similiter a parte dolente facienda est. ¶ Quod si dolor inferi⁹ ad partem costarū posteriorum tendit: venter ex decoctiōe quam in caplo de reumatismo descripsimus est soluendus. Melius tamen est vt flobotomia fiat: deinde aqua ordei cum zuccharo assidue tribuat. ¶ Et si videris tussim eius vehementis siccitatis: da ei in diluculo omni die iulep: deinde da ei in potu aquam ordei. ¶ Et si eger fuerit debilis nutria tur cu3 pane ꝛ ex zuccharo. ¶ Si aute3 fortis fuerit: aqua ordei vsq3 ad diem quartum sufficiet. ¶ Cūq3 screare ceperit: decoctionem quam in capitulo de reumatismo nominauim⁹ quotidie sumat antequā aquam ordei bibat donec sanetur. ¶ Si autem febris ꝛ acuitas perseuerent: ꝛ eger in excreatione difficultatē patiatur: detur decoctio quam in capitulo de asmate nominauimus: qđ similiter est faciendum cum saniei fit excreatio. ¶ Qđ si in principio passionis qđ excreatur nigerrimum: aut valde citrinū apparet: ꝛ sic permanserit ꝛ febris non quieuerit neq3 calor vsq3 ad diem septimum timorosum est. ¶ Et si cum hoc toto aeris attractio non alleuietur: ꝛ in pectore fuerit oregmō aut in maxillis rubedo: ꝛ in oculis stupor: morti est propinquus. ¶ Si aūt exterius in latere apparuerit rubedo aut apostematio: ꝛ cum premitur locus dolet: ponatur desuper ventosa aut emplastru3 ex sinapi ꝛ ficubus: ꝛ dimittatur ibi donec locus vlceretur. ¶ De his vero que ex errore stolidorum ad augmentū nocumenti accidūt: hanc egritudinem patientibus est: ꝙ cū dolor in principio sentitur sub costis estimant grossam fore ventositatem: ideoq3 electuariū diamuscu3 aut ei similia egro tribuūt: eūq3 oīno interficiunt. Hec passio vocatur birsen: cuius cā est apostema qđ oritur interius in costis hypocūdriorum.

¶ De peripleumonia. Caplm. 58.

Cum homini superuenerit febris ꝛ in anhelitu tantū patitur constrictione3 vt se prefocari putet: ꝛ in maxillis ita vehemens fit rubedo vt tincte videantur: ꝛ anterior pectoris pars dolet ꝛ tussis adest: ꝛ qđ cum excreatione emittitur existit spumosum: ꝛ in pectore sentitur grauitas sine punctione ꝛ sine calore: cui omnia hec accidūt acutum in pulmone patit apostema: ꝛ vocatur hec passio peripleumonia. In principio igit curationis eius basilica minuenda est; deinde eger ex eis quibus medicatur pleuresis curandus est.

¶ De sanguinis proiectione cum sputo sine vomitu ꝛ sine rascatione per os. Capl'm. 59.

Cum sanguis cum rascatione aut paruo sonitu qui fit sine tussi egreditur: non est egro inde timendum. Poterit enim sanari gargarizando ea que in capitulo de finantia nominauimus: ꝛ regimen subtiliando. ¶ Cum vomitu quoqꝫ si exierit sanguis non magnū affert timorem. Curatur nāqꝫ hoc flobotomando egrum ꝛ si comederit stiptica sicut sumach ꝛ succus vue acerbe. In potu preterea sumat ex boli armeni gūmi arabici balaustie sanguinis draconis thuris omniū partib' equalib' dentur ex eo. ʒ. iij. cū rob simplici de citonijs. ¶ Quibusdam autem solet accidere sanguinis exitus cum interpollatione: ex quo nullum sentiunt nocumentū: immo remedium: ideoqꝫ sic est dimittendū. ¶ Quod si cum tussi superueniat sanguinis egressio: est timorosum. Est tamen incipiendum in curatione egri cum flobotomia ex basilica. Deinde ex trociscis istis in potu tribuendū: que. ℞. thuris sanguinis draconis: amboꝝ. añ. ʒ. iij. ꝛ tertiam. charabe. ʒ. v. emathitis terre sigillate: amboꝝ: añ. ʒ. x. aluminis. ʒ. ij. ꝛ. ʒ. balaustie. ʒ. iij. opij. ʒ. ij. rauetseni. ʒ. ij. ex his omnibus fiant trocisci. x. de quibus quottidie vnus in potu sumat cum succo ozimi maioris aut portulace. ¶ Et si egritudo vehemēs fuerit: alius circa noctem dandus est. ¶ Adiutorioꝝ quoqꝫ ac coxarū partes superiores sunt ligande ꝛ extremitates fricande. ¶ Pect' etiā precipue si in eo fuerit locus dolens ex trociscis predictis cum aceto ꝛ aqua epithimetur.

¶ Eius preterea cibaria succum vue acerbe ꝛ sumach ꝛ eis similia admixta habeant: ꝛ patiēs supinus iacens: de terra sigillata aliquid post aliquid paulatim comedat.

¶ De ptisi. Capl'm. 60.

Cum aliquis carnium diminutionem pati videtur post tussim cronica passione ꝛ sputo sanguinis aut saniei procedente lac asininū in potu tribuatur. ¶ Qđ si inueniri non poterit: caprinū cum pauco zucharo dandum est. Cum quo etiam panem sepe comedat: ipsumqꝫ quātoplus potest: loco aque in potu sumat. Uinum tamen subtile ꝛ temperatū aliquando est tribuendum. ¶ Nutrimentum autem egri sit ex carnibus auium ꝛ edina. ¶ Eger preterea ante comestionem ꝛ post balneū ingrediatur qđ non sit calidum sed tepidum: ꝛ in semicupio moram faciat. ¶ Summopere vero cauendum est ne venter soluatur. Cui tamen si solutus fuerit: ex huius pulueris bibitione succurrendū est: que. ℞. gummi arabici spodij boliarmeni seminis mirtini: omniū. añ. ʒ. i. fiat ex eis puluis de quo in die. ʒ. iij. cum sirupo de papauere albo aut rob mirtino dentur: huius quoqꝫ pulueris bibitio omnib' ventris constrictione indigentibus qui tussim patiuntur remedium affert. Cui plerūqꝫ adduntur xilocaracte de syria ꝛ bdellium de mecca. ¶ Quod si lac egro febrem generauerit auferendum est ei lac: ꝛ ptysana quousqꝫ febris recedit danda. Deinde lac ei denuo tribuendum. Et si febris iterū

redierit remoto lacte ptisana est danda. Post cuius recessionem vt pri⁹ ad lac est redeundum. Hoc autem semper est faciendum cum necessitas vrget ꝛ summopere custodiendus ne soluatur.

¶ De tremore cordis. Capitulũ.61.

Si cum cordis tremore fuerit pulsus velocitas ꝛ febris: eger ex basilica est minuendus: ꝛ trocisci camphorati cum succo maloruz acetosoruz in potu sunt tribuendi que. ℞. spodij seminis cucumeris citrulli endiuie lactuce portulace rosarum sandali albi omniũ partes equales: ꝛ pro vnoquoqꝫ pondere aurei vnius ex eis sumatur camphore triũ granorum ordei pondus: ex quibus cum succo macianorum confectis fiant trocisci: de quibus in potu quotidie vni⁹ aurei pondus quaqꝫ die tribuatur quod per duas hebdomadas fieri conuenit. ¶ Si autem hec non suffecerint lac de quo butyrum fit extractum ad bibẽdũ def. Ipse vero nutriaf ex pullis cum aceto ꝛ succo vue acerbe ꝛ ex acetoso. Syrupum preterea acetosuz de zuccaro factum bibat.

¶ Si autem cum cordis tremore nõ fuerit febris: trocisci muscati in potu sumantur: qui. ℞. masticis spice xiloaloes cinamomi gariofilorũ gallie muscate nucis muscate cubebe cardamomi maioris ꝛ ibelohe corticis citri omniuz añ. pondus vnius aurei: musci sexta. ʒ. i. ex his omnibus cum vino redolente conspersis fiant trocisci. Hi autem trocisci conferunt sincopi ꝛ tremori cordis.

¶ Electuarium dyamuscuz p̃ciosuz qd̃ ad sincopim ꝛ tristitiam ꝛ cordis tremorẽ ꝛ tediuz faciens. ℞. masticis cinamomi seminis ozimi maioris seminis ozimi gariofilati seminis mellisse semis fisimbrij seminis sansuci macropiperis: omnium partes equales: ex quibus omnib⁹ puluerizatis. ʒ. x. sumanf margaritarũ minutarꝫ coralli rubei charabe sete crude been albi ꝛ rubei folij: omnium añ. ʒ. x. musci tubapirici corconij puri. ʒ. v. cõficianf cũ melle de muraba chebuloꝝ. Hoc. n. electuariũ ad frigiditatẽ stomachi ꝛ digestiue egritudinẽ optimũ existit.

¶ De passione colerica. Capitulũ.62.

Cum paruus dolor pũctio ꝛ tristitia alicui superuenerit affuerit qꝫ cum ea vel post ipsam vomitus ꝛ ventris solutio: aqua calida multotiẽs cõtinue in potu tribuaf. Et si adhuc perseuerauerint vomitus ꝛ ventris fluxus: aqua calida iterum detur: sedabitur enim passio. ¶ Cum autem egritudo quieuerit eger balneum ingrediaf: in quo per vnius hore spaciũ moretur. Egressus autem de balneo leui alatur nutrimento deinde dormiat. ¶ Sed licet vomitus ꝛ ventris fluxus vehemẽtes fuerint ꝛ sinthomata terrefacientia superuenerint non tamẽ est timendum: immo cum medicaminibus que ego nominabo succurrẽdũ.

¶ In principio itaqꝫ trocisci de olibano cum aqua ꝛ niue ꝛ rob granatorum dentur semel qui item etiam sunt dandi si vomitus non cessauerit. Quoqꝫ adiutoria ꝛ coxe in supremis partibus ligentur ꝛ aqua in niue infrigidata super crura ꝛ pedes fundaf ꝛ in ipsam etiaz mittantur. ¶ Venter quoqꝫ ex sandalis rof. camphora gallia aqua rosata cõsper-

sis epithimet ꝛ pānus aqua rosata in niue infrigidata infusus desuper ponat: qui postq̄ tepefactus fuerit est remouēdus: ꝛ alius vt prius desuper mittendus. ¶ Ad potandū aūt paulatim tribuat vinū vetus temperatū cum rob granatoꝝ: ꝛ quando vomuerit iterū tribuat. ¶ Panez quoqꝫ in succo granatoꝝ infusum cogendus est sumere cū vino ꝛ comedere. Quē si vomuerit: iterū dandus est donec quiescat. ¶ Quod si sincopis supuenerit muscus cū vino dare cōueniēs est: vim inferendo. Et succus carnis edine ꝛ pulline cū pauco citonioꝝ succo in vino mixtus in potu est tribuēdus. Pulli preterea sunt assandi ꝛ ante nares ipsi⁹ discerpendi. Thus etiam dandū est vt ipm masticet ꝛ paulatim traijciat. Et postremo bolū corascenū cū camphora cōditū tribuat. ¶ Quicquid aūt de huius passionis cura nūc vsqꝫ diximus donec vomitus sedetur ꝛ stomachus cibū recipiat fieri conuenit. Postq̄ vero stomach⁹ ipsi⁹ recipere cibū poterit: nutriendus est eger: ꝛ parū vini veteris bene redolentus in potu sumat ꝛ dormire incipiat.

¶ Trocisci de olibano ad vomitū dicti. ℞. boli corasceni thuris amborū. añ. ʒ. x. cucube cardamomi amboꝝ. añ. ʒ. ij. ꝛ. ϛ. camphore gallie gariofilo. omniū añ. sextam. ʒ. i. fiant trocisci pondere aurei vni⁹. Hi enim vomitui multum conferūt.

¶ Rob de granatis: succ⁹ granatoꝝ acetosoꝝ sumat: ꝛ per noctem vnā aut ampli⁹ dimittat: donec qđ grossum est in fundo resideat. Deinde coquat ꝛ dispumet donec iulep similitudinem habeat: in quo ab igne deposito adhuc tamen calido mente viridis stipites mittant ꝛ in ipso manere dimittant quousqꝫ infrigidet. Cūqꝫ infrigidatū fuerit extrahant Ad cui⁹ similitudinē sirup⁹ de cytonijs ꝛ sirup⁹ de malis macianis fieri conuenit. ¶ Si aūt vomit⁹ hora aliqua nimis inualuerit ꝛ superfluerit: magna ventosa stomacho supponat.

¶ De his q̄ ꝯfortant stomachū ꝛ ciboꝝ pficiūt digōnē. Capi. 63.

Cum stomachi debilitas cū pauca siti: ꝛ tarda cibi a stomacho descensione: ꝛ acido ructu fuerit: fuerintqꝫ omnia accidētia hec parua neqꝫ fuerint vetusta: stomach⁹ cū trociscis de rosis erit curādus. De quib⁹ eger quotidie in mane pondus aurei vni⁹ ꝛ. ϛ. cū vnc. i. decoctionis de seminibus sumat.

¶ Decoctio autem de seminib⁹ hec est: sumat ciminū nabati ꝛ ameos et bulliant in miua donec aqua fiat rubea: de qua preterea cū trociscis de rosis vt predictū est in potu tribuat.

¶ Trocisci vero de rosis sunt: qui. ℞. pulueris rosarū rubearum. ʒ. iij. xiloaloes spice masticis xilocassie squināti cinamomi absynthij omniū añ. ʒ. i. conspergantur ex vino veteri ꝛ informentur trocisci. ¶ Nutriatur vero ex his que cito digeruntur ꝛ paucorum sint humorū ac paucarum superfluitatum: que etiā ex redolentibus ꝛ seminibus sint condita sicut sunt calagie ꝛ mutagenat. ¶ Ipse quoqꝫ ante comestionē multo vtatur exercitio ꝛ aquam minus solito bibat ꝛ post comestionez multū dormiat. ¶ De vino quoqꝫ veteri ꝛ puro parū bibat: totamqꝫ nutrica-

tionem minuat. ⁋ Quod si hec accidentia vetusta fuerint electuarium diaciminj: electuarium diaolibani: amboꝝ: añ vnius aurei pondus cũ vnc. vna veteris vini puri in potu sumat. Regimen aũt eius sit vt predi ximus.

¶ Electuarium diaciminũ. ℞. cimini carmeni. ʒ. c. zinziberis. ʒ. xx. piperis. ʒ. x. folioꝝ ruthe baurach panis amboꝝ. añ. ʒ. x. hec omnia cum melle dispumato conficiant̃ ⁊ det de hoc electuario si venter strict⁹ fuerit. Quod si solutus fuerit venter electuarium diaolibanuz est dandũ. Cuius descriptio in capitulo de ventris solutione continet̃. Si autem non suffecerit squáma ferri cũ vino tribuat̃.

¶ Scoria autez ferri hec est. ℞. seminis apij seminis feniculi anisi cimini ameos aniudẽ origani cheisim carui seminis coriandri melanopiperis macropiperis cinamomi thuris spice gariofilorum nucis muscate ciperi zinziberis omnium. añ pondus aurei vnius scorie aureos: x. omnibus sexcuplum vini addatur ⁊ coquat̃ donec ad medietatem redeat ⁊ coletur: deinde eger de hoc sirupo postq̃ colabit̃ pondus. ʒ. xxx. quotidie bibat ⁊ nutricationem alleuiet q̃ per tres hebdomadas faciens caueat sibi ab acetosis ⁊ a fructibus recentibus ⁊ ab aqua frigida: vinũ vero mensurate bibat.

¶ Emplastrũ stomachũ confortans ⁊ calefaciens. ℞. storacem spicam squinantum absynthiũ calamum aromaticum masticem. Ex his cum vino veteri ⁊ succo citonioruz conspersis emplastrum super stomachũ ponatur.

¶ Ad hoc preterea confert: vt stomachus fricando inũgat̃ ex oleo q̃ fit de spica nardi ⁊ cipero ⁊ vt lana carminata in predicto oleo calefacto inuoluta super stomachũ ponat̃ ⁊ cũ panno liget̃. Eger quoq3 vinũ vetus bibat: aut miuam: aut idromel.

¶ Miua aũt hoc modo fiat: succus citonioꝝ muzoꝝ sumat̃ ⁊ per diez ⁊ noctem vt residere possit dimittat̃ ⁊ colet̃. Deinde eius q̃ clarum est partes due sumant̃: zucchari pars vna: vini veteris vna ⁊ incipiat coqui suauiter ⁊ dispumari donec in iulep similitudinez transeat: postea pro vnaquaq3 libra ex toto sumant̃ zinziberis spice cinamomi gariofi. omnium. añ. ʒ. i. masticis. ʒ. ij. omnia hec puluerizata in panno ligent̃ ⁊ intus dum calidus est mittant̃ ⁊ cum infrigidari ceperit pannus extrahatur ⁊ exprimat̃ deinde sirupus recõdat̃. ⁋ Quod si digestiue debilitas fuerit cum multa siti ⁊ paucorum ciborum appetitu ⁊ fetido ructu sirupus acetosus de citonijs bibatur.

¶ Sirupus acetosus de citonijs. ℞. succi citonioꝝ acetosoꝝ partẽ vnã zucchari albi partem vnaz aceti clari q̃rtaz partez vnius coquant̃ omnia simul donec inspissent̃. Est aũt sirupus iste stomachi confortatiuus ⁊ ad suas peragendas actiones iuuatiuus ⁊ vehemẽtiaz inflãmationis ⁊ incensionis q̃ in eo est sedat. ⁋ Egri vero nutricatio sit res in q̃ simul congregant̃ acetositas ⁊ stipticitas vt est caro cum succo vue acerbe cocta ⁊ cũ malis macianis similiter cocta ⁊ cũ ribes ⁊ frigida ex albulem

⁊ amososi ⁊ illis similia ex cibis.
¶ De isto p̄terea def puluere pluries vt transglutiat: quī. ℞. rosarū ru
bearum. ℨ. x. spodij. ℨ. iij. seminis coriandri. ℨ. ß. dosis eius. ℨ. ij. cum suc
co granati muzi ⁊ cum sirupo acetoso de citonijs. ¶ Si autem cuz hoc
quod diximus fuerit in corpore extenuatio ⁊ inflammatio: egro lac ⁊
aqua ordei danda sunt. ¶ Ipse quoqꝫ ex herbis humectantibus est nu
triendus vt sunt lactuce malue cucurbite citrulli carnes edorū ⁊ agno
rum lactantium ⁊ pisces recentes.
¶ Balneū p̄terea anteq̄ comedat ⁊ postq̄ comederit ⁊ tinam quotidie
ingrediaf ⁊ vinū clarū valde tēperatū bibat: ⁊ assidue vtaf qete: ⁊ mo-
tū ⁊ exercitiū vitet: sitqꝫ totū eius regimē vt eius q corporis grossitiem
adipisci desiderat. Et si cū hac dispositiōe inflāmatio fuerit ⁊ incēsio ve
hemētissima: stomachus ex reb⁹ frigidis erit liniendus ⁊ aq̄ ordei dan
da. Sitqꝫ eius regimen vt ethicam habentis.

¶ De dolore ⁊ apostemate stomachi. Cap. 64.

Si cuz dolore stomachi adsunt tribulatio ⁊ nausea: egro aqua tepi
da in potu est tribuēda: ⁊ vt vomat precipiēdū. Et si hoc nō suffe-
cerit vēter ex hiera pigra soluaf: q̄. ℞. pulueris rosaꝝ rubeaꝝ spice ma
sticis xilobalsami carpobalsami cinamomi xilocassie assari omniū. anā.
ℨ. ß. aloes scotrensis duplum omnium quod bene tritū cū alijs misceaf
medicinis tritis: ⁊ cum panno sericino subtilissimo cribellatis: quaruz
trituratio cum aloe secundo iteref. Cuius dosis sit a pondere duorum
aureorum vsqꝫ ad. ℨ. ij. ¶ Egro quoqꝫ quotidie def panis in vino ⁊ suc
co mali granati infusus: ⁊ in sirupo acetoso de citonijs. ¶ Quod si cuz
dolore fuerint ructuum multitudo ⁊ extensio atqꝫ singultus: egro ele-
ctuarium diaciminum: ⁊ de calamento ⁊ alie confectiones que ventosi
tatem dissoluere consueuerūt que in capitulo de colica nominabimus
danda erunt. ¶ Cibaria vero eius sint calagie ⁊ mutagenat cū semini-
bus: vini veteris puri parum bibat ⁊ vtatur motu ⁊ ingrediatur bal-
neum. Stomachus quoqꝫ ex oleo de neriden vt diximus in panno in-
uoluto vaporetur.
¶ Si autem cum dolore stomachi fuerit febris ⁊ apostema manifestuz
⁊ cum tangitur sentitur calidus: eger prius ex basilica flobotomef ⁊ lo
co dolenti duo superponanf sandali ⁊ rose ⁊ camphora cum aqua ro-
sata ⁊ succo citoniorum. ¶ Nutrimentum vero eius non sit nisi sola or
dei aqua: ⁊ custodiaf a carne ⁊ vino ⁊ confectionib⁹ que de melle fiunt
⁊ bibat succum granatorum muzoꝝ ⁊ rob de fructibus frigidis. ¶ Cū-
qꝫ caloris vehementia sedata fuerit: egro cassia fistula in succo endiuie
dissoluta ⁊ bullita ac dispumata ad bibendū detur. ¶ Cum autem egri
tudinis dies elongati fuerint: ⁊ calor omnino quieuerit si remanserit
apostema cum durtitie: ex hoc emplastro epithimetur locus: quod. ℞.
violarum siccarum. ℨ. x. rosarum rubearum. ℨ. ß. spice odorifere masti-
cis amborum. ana. ℨ. iij. ciperi squinanti calami aromatici omnium.
ana. ℨ. ij. farine fenugreci. ℨ. xx. florum camomille: seminis maluauisci

albi farine ordei omniuʒ.añ.ʒ.x.conspergantur omnia ex mucillagine
seminis lini. Deinde locus ex oleo de neriden tepefacto inunctus em-
plastretur ex predictis per quatuor horas anteq̄ comedat. Et postq̄ ci-
bus fuerit digestus: ⁊ stomachus fuerit euacuatus: ex oleo de neriden
cum lana vt diximus vaporetur.
¶ Cōfectio olei nardini simplicis. ℞.olei de ben.lib.i.spice.vnc̄.s.ma
sticis costi ciperi squinanti calami aromatici omniū.añ.octauaʒ vncie
vnius.omnia hec puluerizata in predicto oleo posita ad soleʒ p hebdo
madam vnaʒ vasis ore clauso dimittatur: deinde colentur ⁊ expriman
tur feces: ⁊ scophe que in manibus remanserint emplastris admiscean
tur.optime enim erunt. ¶ Cum autem apostema in stomacho inuetera
uerit: trocisci de spica erunt dandi: qui. ℞. florum squinanti xilocassie
rauetseni calami aromatici spice omnium.añ.ʒ.iij. croci myrrhe anisi
costi piperis omniū.añ.ʒ.i.bdelij varij.ʒ.iij.masticis.ʒ.ij.armoniaci.ʒ.
i.informentur trocisci: quorum vnusquisq̄ vnuʒ ponderet aureum: ex
quibus vnus quottidie cum vino cocto detur.
¶ Emplastrum quoq̄ istud fiat: quod. ℞.bdelij mollis.ʒ.x. armoniaci
ʒ.v.seminis ben seminis apij amboꝝ.añ.ʒ.x.spice masticis nigri: ambo
rū.añ.ʒ.v.cere.ʒ.iij.olei de neriden.ʒ.xv.gūme i vino dissoluant: dein-
de omnia coniungantur ⁊ fiat ex eis emplastrum. ¶ Ad doloreʒ tamen
stomachi ⁊ epatis curandum medicus valde eruditus est necessarius:
qui ipsoꝝ diligenter attendat dispositiones. Nos tamen aggregatiōes
⁊ summas ad hoc conferentes iam diximus: lʒ inquantū potuimus in
hoc abbreuiauimus sermonem.

Capitulum.65.

¶ De singultu.

Cum singultus post grossi cibi comestioneʒ: aut vini valde tempe
rati bibitionem superuenerit: aqua calida in qua ciminuʒ ⁊ men-
ta ⁊ mentastrum ⁊ parum thuris bullierint: multotiens in potu erit
sumenda: ⁊ egro vt dormiat est precipiendum: ⁊ venter vaporandus: ⁊
ieiunandū est ei. ¶ Cum autem per multos dies a comestione abstinue
rit iubendus est balneum sepe ingredi. Deinde paucis cibis desiccanti
bus tamen est alendus sicut sunt calagie ⁊ mutagenat cum seminibus
⁊ vini puri parum in potu tribuendū. ¶ Et si hec non suffecerint: troci
sci isti dandi sunt qui dicūtur trocisci de thure: ⁊. ℞.thuris.ʒ.s. enule.
ʒ.iij.mentastri foliorum rute sicce amborum. añ.ʒ.ij. seminis nemen.ʒ.
iij.⁊.s.informent ex his trocisci pondere vnius aurei: ex quibus vnus
in die cum apozimate cimini tribuatur. ¶ Qd si singultus post febrem
acciderit: fueritq̄ cum eo tribulatio: aut nausea: aut sitis: aut in ore sic-
citas: aqua calida egro multotiens danda erit: non tamen repente sed
paulatim. ¶ Et si sedatus non fuerit: aqua ordei cum oleo de amigda-
lis dulcibus detur. Spondiles quoq̄ colli ⁊ dorsi ex oleo tepido inun
gantur ⁊ fricentur: ⁊ mucillago psilij cū iulep ⁊ succo granati in potu
tribuat. ¶ Singultui preterea ⁊ sternutatiōi confert retinere anhelitū.

¶ De canino appetitu. Capitulum. 66.

Cum aliquis famez assidue patitur: et cibus post comestionem adeo grauat eum: vt aut vomere aut per inferiorem regionem ipsum eijcere cogatur: rizi dandum est ei: quod dum coquitur ex liquore qui fluit ab agno qui in furno assatur impinguatur et cauda et ei similia: necnon ex omni cibo qui vnctuosus est. Et vinum vetus purum dandum est: de quo quantum poterit bibat. Deinde precipiendum ei est vt euomat: et hoc regimine conseruandus est donec sanetur. ¶ Quod si neque cibus eum grauat neque ipsum euomit neque per secessum expellit: carnes vaccine sunt dande et frumentum coctum vt puls et rizi cum lacte: et aquam frigidam in potu sumat: et in aere frigido moretur. ¶ Hac autem egritudine laborans nil acetosum et stipticum neque acutum comedat: sed dulcibus et vnctuosis solum vtatur.

¶ De colere epatis. Capitulum. 67.

Cum quis male fuerit coloratus et cum hoc malam habuerit formam: habueritque dolorem in dextro latere apud costas posteriores: et fuerit eius malus color citrinus: et fuerit cum hoc in ore siccitas: et sitis vehemens: aqua ordei et succi herbarum vt endiuie et solatri et cuscute cum sirupo acetoso ex zuccharo albo facto in potu tribuantur.

¶ Emplastrum quoque ex duobus sandalis et rosis et camphora et aqua rosata: cum panno lineo loco superponatur. Quod hoc modo fiat: pannus in predictis inuolutus superponatur: cumque tepere ceperit remoueatur: et alius loco eius apponatur.

¶ In potu preterea sumat granatorum succum et robub qui infrigidare consueuerunt. ¶ Hic quoque a vino et a confectionibus que de melle fiunt sibi caueat et a cibis calefacientibus: et sumat trociscos de berberis: qui. ℞. succi berberis. ʒ. x. seminis endiuie citrulli seminis portulace seminis omnium. ana. ʒ. iij. rosarum. ʒ. ij. rauetseni. ʒ. i. spice. ʒ. s. Informentur trocisci pondere aurei vnius: ex quibus dentur vnus cum sirupo acetoso de zuccharo aut cum succo granati. ¶ Venter quoque si necesse fuerit cum succo fructuum soluatur: vt sunt pruna et tamarindi: et zuccharo albo. ¶ Quod si malus color qui est cum dolore capitis fuerit albus medius videlicet inter eum qui est cum fluxibilitate et cum qui est cum tumore: fuerintque cum eo ventris solutio et palpebrarum atque extremitatum tumor: trocisci de rauetseni cum sirupo acetoso de melle in potu dandi sunt: qui. ℞. masticis succi eupatorij succi absynthij seminis feniculi: anisi omnium ana. ʒ. ij. ranet. ʒ. x. informentur trocisci pondere aurei vnius: ex quibus vnus in potu omni die tribuatur.

¶ Sumantur preterea spica mastix ciperum squinantum calamus aromaticus crocus mirra: deinde mirra et mastix in vino dissoluta cum alijs misceantur: et ex eis emplastrum epati superponatur. ¶ Eger vero a cibis grossis et frigidis abstineat. ¶ Si autem hec non suffecerint: trocisci de lacca cum apozimate de radicibus sunt dandi. ¶ Trocisci autem de lacca sunt qui. ℞. lacce rauetseni amborum. ana. ʒ. iij. spice seminis apij

ameos masticis squinanti seminis iuniperi amigdalarũ amararũ costi amari rubee succi eupatorij assari aristologie rotunde gentiane omniũ aã.ʒ.i.ꝛ.ʒ.Informẽtur ex his trocisci pondere vnius aurei.

¶ Apozima de radicib⁹.℞.corticis radicũ apij feniculi amborum.aã.ʒ.x.seminis apij seminis feniculi floris squinãti ameos omniũ aã.ʒ.ʒ.rosarum rubearum spice odorifere amborum aã.ʒ.iij. coquãtur in lib.i.aque donec ad tertiam redeat:ꝛ detur in potu cuȝ predictis trociscis. ⁋ Si autem apostemata in epate fiant:eorum cura erit vt apostematuȝ que in stomacho generantur.

¶ De icteritia. Caplm.68.

SI cum icteritia fuerit febris:succus endiuie ꝛ solatri ꝛ aqua ordei egro in potu tribuatur.Ipse quoqȝ ex cucurbita ꝛ crisolocanna ꝛ citrullis ꝛ his similibus herbis frigiditati attinentibus nutriendus est ꝛ sirupũ acetosum ex fortissimo aceto in potu sumat. ⁋ Epati preterea emplastrũ ex duob⁹ sandalis est superponendum:ꝛ venter ex succo prunorum ꝛ zuccaro soluendus.Que si non suffecerint:trocisci de cãphora cũ succo granatorũ dandi sunt.

¶ Trocisci de camphora.℞.zuccari spodij rosarum rubearũ omnium aã.ʒ.iij.seminis endiuie seminis citrullorum cucurbite lactuce portulace seminum ex omnibus sandali rubei omniũ aã.ʒ.i. Informent ex his trocisci pondere.ʒ.ij.ex quibus quotidie vnus cũ sexta.ʒ.vnius de camphora detur. ⁋ Si autem eger venas habuerit plenas fueritqȝ diu ex quo minutus non fuit flobotometur. ⁋ Qd̃ si icteritia fuerit sine febre:venter ex his pillulis soluatur: que.℞.aloes.ʒ.i.scamonee quarta ʒ.i.agarici partes duas.ʒ.vnius:succi eupatorij tertia.ʒ.i.ex his cũ succo endiuie confectis:fiant pillule:sufficient ad dosim vnaȝ.Deinde detur trocisci de lacca cum apozimate de radicibus. ⁋ Si autem icteritia in oculis remanserit:eger fortissimuȝ acetum paulatim olfaciat ꝛ balneum ingrediatur. ⁋ Eius quoqȝ oculis qui icteritiam cũ febre patitur aqua rosata immittenda est. ⁋ Icteritie preterea valde confert : vt eger per tres hebdomadas serum bibat.

¶ De ydropisi. Caplm.69.

CUm venter post epatis doloreȝ ꝛ febres augmentari ceperit: ꝛ qd̃ est ab vmbilico vsqȝ ad femur exterius prominuerit: ꝛ cutis q̃ ibi est subtiliari ꝛ albere visa fuerit:ꝛ cum venter mouetur auditur sonit⁹ quasi aque in vase non pleno mote. Et si cuȝ his vrina fuerit rubea parua habenda est fiducia:ꝛ ꝓprie si virtutis non affuerit fortitudo.His tamen si virtus fuerit fortis:ꝛ venter vehementer siccus pillule de rauet que recipiũt mezereon sunt dande.

¶ Pillule aũt de rauet sunt que.℞. rauetseni succi eupatorij seminis endiuie:omnium aã.ʒ.iij.agarici.ʒ.v.mezereon.ʒ.x.fiant ex his pillule quaruȝ dosis sit.ʒ.ij.ʒ.ex quibus quaqȝ hebdomada dosis vna sumat.

¶ Qd̃ si virtus debilis fuerit:trocisci de mezereon sunt dandi:qui.℞.seminis endiuie.ʒ.x.mezereon.ʒ.i.ꝛ duas tertias:agarici succi eupato-

xvij:similiter tantūdem rosarū seminis citrullorū amborū. anā.ʒ.ij.ȝ.ʒ.ex his omnibus fiant trocisci.x.de quib⁹ vnus in die cum syrupo acetoso de zucharo dandus est. ¶ Si autem venter fuerit solutus:dentur trocisci de berberis cuꝫ syrupo acetoso. ¶ Eger quoqꝫ nutriatur ex cib:egri ꝛ bibat syrupum acetosum de citonijs. Et si ventris solutio vehemens fuerit;citoniorū rob solum dandum est. ¶ Si autem cum hac passione non fuerit vrina rubea neqꝫ calor:pillule iste dande sunt que. ℞. mezereon serapini amborū.anā.ʒ.ʒ.salis indi fimi colūbini amborū.anā.sextā ʒ.i. Pillule enīꝫ iste aquā vehemēter expellūt:ꝛ descendere faciūt. Trocisci preterea de lacca cū apozimate de radicib⁹ dandi sunt.

¶ Emplastrū asciliti conueniens. ℞. farine ordei cyperi stercoris ouini veteris baurach boliarmeni omnium partes equales. Ex his omnibus tritis fiat epithima super ventrem. Huius nāqꝫ proprietas est:aque magnam partem exiccare. ¶ Qd̄ si in palpebris ꝛ extremitatib⁹ fuerit apostema molle:ꝛ testiculi apostemantur faciesqꝫ ac totum corpus mollicie quadam teneatur:erit tūc hydropis species que hyposarcha nominatur. Egro itaqꝫ hac laboranti:trocisci de lacca cum apozimate de radicibus sunt tribuendi:ꝛ venter quaqꝫ hebdomada ex pillulis de reubarbaro est soluendus:ꝛ patiens in arena calida sepeliendus. Et preterea est precipiendum vt exercitio vtatur:ꝛ famem ac sitim sepe patiatur. ¶ Si vero venter inflatus ac tensus fuerit: ꝛ cum percutitur sonitum reddit vt tympanum:idropisis species adesse significabitur:que tympanites dicitur. Quam qui patitur a comestione oleruꝫ abstinere debꝫ atqꝫ eorum omnium que ventositatis sunt generatiua. Uenter quoqꝫ omni die ex panico est vaporandus:ꝛ ventose super ventrem ponende: medicamina tumorem dissoluentia danda sunt:vt dyaciminū electuarium de baccis lauri qd̄ in capitulo de yliaca nominabimus. Eger preterea exercitio vti assuescat:ꝛ fameꝫ pati:ꝛ ex collirijs que ventositateꝫ dissoluunt:quorum faciemus mentionem sibi subijciat. Uenter quoqꝫ cū mandili donec incipiat rubere:fricet:ꝛ ex oleo rutaceo clysterizet.

¶ De dolore splenis. Capitulum.70.

SI cum dolore splenis fuerit calor ꝛ vrine rubedo ꝛ febris:eger ex his trociscis sumat. Trocisci de agno casto. ℞. seminis agni casti tamarisci seminis amborum.anā.ʒ.x.seminis endiuie seminis portulace: amborum.anā.ʒ.v. ex his fiant trocisci:de quibus quottidie detur vnus cum syrupo acetoso de zuccharo:cui⁹ pondus sit:ʒ.iij. ¶ Eger vero si repletus fuerit ex saluatella que est in sinistra manu flobotometur. Splen quoqꝫ ex frusto filtri aceto calido infusi embrocetur ꝛ obseruetur a rebus dulcibus ꝛ cibis grossis. ¶ Qd̄ si cum predicta egritudine non fuerit calor:egro trocisci de capparis dandi sunt: qui. ℞. corticis radicum capparis seminis agni casti amborum ana.ʒ..x.scolopendrie.ʒ.vij.aristologie longe foliorum ruthe seminis nasturtij acori nigelle omniū.anā.ʒ.iij.armoniaci.ʒ.iij.armoniacū i aceto dissoluatur: ex quo cetera conficiant;ꝛ informent ex eis trocisci ponderantes.ʒ.ij. ex

quibus vnus cum sirupo acetoso de melle: z apozimate de radicibus in potu sumatur. ¶ Si autem splen tensus fuerit: z cum premitur audi tur sub eo rugitus: ex predictis trociscis cum apozimate de radicibus est dandum: z vinum vetus bibendum: z potus aque minoretur quantum plus possibile fuerit

¶ Emplastrũ ad duriciem z ventositatem que est sub splene. ℞. folioꝝ ruthe. ʒ. x. baurach mentastri sicci amboꝝ. añ. ʒ. iij armoniaci. ʒ. viij. armoniacũ in veteri vino dissoluat ex quo cetera conficiant: z fiat ex eis emplastrum qđ loco superponat.

¶ De colica. Capitm. 71.

SI cum dolore ventris fuerit ipsius constrictio z nausea: sed neq3 calor affuerit: ea egro danda sunt que ventrem sine vomendi desiderio soluant: vt est electuariũ de gallia: qđ. ℞. masticis gariofil. zinziberis melanopiperis macropiperis cinamomi nucis muscate gallie omniũ añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. x. postea exprimantur cytonia acetosa z recentia: z succus eorum cum eiusdem quantitatis melle misceatur z coquatur vsq3 ad spissitudinem paulatim: z conficiatur ex eo medicamen quod tamen eiusdem sit quantitatis cuius species sunt: cuius dosis sit a duabus. ʒ. vsq3 ad. ij. z. 5.

¶ Quod si nausee vehementia non fuerit: neq3 eger medicinas vomu erit: pillule iliatice sunt dande: que. ℞. colloquintide: serapini: amboꝝ. añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. iij. z tertiam. Informentur pillule: de quibus vnius aurei pondus est dandum. Velociter enim passionem dissoluũt iliacam. ¶ Si autem passio iliaca difficilis fuerit neq3 medicamina ventris solutiua ei contulerint: hoc suppone collíriũ: quod. ℞. salis panis. ʒ. x. colloquintide interioris scamonee amborũ. añ. ʒ. ij. z. 5. fiant ex eis collíria longa z supponatur. ¶ Et si non contulerit: ex enemate leui clysterizet qđ. ℞ ficus citrinas quinq3 furfuris quantũ manu vna capi potest mal uauisci. M. i. hec in panno ligata: z sicle folia. x. in duabus libris aque coquantur donec ad vnam redeant: deinde colet z ponatur super eam baurach pondus aurei vnius: olei sisamini vnc. i. z fiat clystere ex eo. Siquis autem fortius z acutius facere voluerit: pondus aurei vni⁹ de collirio quod prius diximus admisceat.

¶ Clystere vehemẽter soluens quo tũc vtendũ est cũ medicamina non conferũt: neq3 venter soluit. ℞. colloquintide interioris. ʒ. x. centauree ʒ. v. bnchormarié arthanita amborũ. añ. ʒ. ij. mẽtastri ruthe origani omniũ añ. M. i. omnia in trib⁹ libris aque donec ad duas tertias libre vni⁹ redeant coquantur z colentur: deinde dissoluantur in ea alkitran mellis amborũ añ. ʒ. iij. castorei serapini opoponacis colliriĳ qđ p̃dixim⁹ omniũ añ. ʒ. ij. misceant omnia: z dum tepidum est: fiat ex eo enema. z si squibale non exierint: iteretur clystere donec exire videntur. Hoc nãq3 clystere administrari debet cũ res fortissima est z pessima: z in colica mala: z est illa in qua sit nausea valde vehemens z infert⁹ nihil egreditur.

¶ Huic preterea egritudini quandoq3 fetida superuenit eructuatio: et

plerūqꝫ sterc⁹ p os egredit̄:qđ cuꝫ hoc accidit:sepe portendit mortem.
¶ Quod si cum ventris dolore non fuerit ipsius strictura: sed infla-
tio ⁊ rugitus ac tensio in ventre existūt:confectio de baccis lauri dan
da est. ℞.foliorū ruthe siccoꝝ.ʒ.x.ameos cimini nigelle keisin origani
carui alexandrini:seminis amigdalarū amaraꝝ melanopiperis macro
piperis mentastri dauci acori bacchaꝝ lauri castorei: omniū.an̄.ʒ.ij.se-
rapini.ʒ.iiij.opoponacis.ʒ.iij.conficiantur cū melle eiusdem ponde
ris cuius dosis sit vt auellana vna : aut nabacca multis vicibus cum
vncia vna vini calefacti:aut cum apozimate de radicibus. Huic enim
confectioni in remouenda ventositate ⁊ dissoluenda nihil eqparatur.
¶ Hoc preterea suppositorium subijciatur:qđ est ventositatis dissolu-
tiuū. ℞.cimini.folioꝝ ruthe viridis amborūꝫ.an̄.M.i.bucormarē ar-
thanite amboꝝ.an̄.ʒ.ij.baurach.ʒ.i.conficiant̄ ex melle:⁊ supponat̄⁹ cū
spongia vel lana. Hoc enim dissoluit ventositatem ⁊ inferius expellit.
Venter quoqꝫ assidue ex panno calido vaporandus est:⁊ eger in tinaꝫ
mittendus. ¶ Si autem hec non suffecerint:ventosa cum igne imponē
da est:⁊ locus donec rubere incipiat fricandus. Post hec vnctio fieri
conuenit ex oleo rutaceo:⁊ ex alijs oleis calidis:⁊ ex eis clysterizādus
est eger postq̄ eis admixta fuerit:castorei euforbij amboꝝ.an̄.ʒ.s. ¶ Hāc
vero solitus pati egritudinem:dū sanus est caueat ne vinū aqua mixtū
bibat:nec etiam sumat vinū nisi puꝝ ⁊ forte:neqꝫ aquam multaꝫ bibat
⁊ abstineat ab herbis ⁊ lacte:⁊ omnib⁹ inflatiuis.
¶ Filonium faciens ilíosis cū maximo coartantur dolore: ⁊ timetur
ne sincopis egro superueniat:ventositatem carminat:somnū prouocat
℞.piperis ameos folioꝝ ruthe mentastri castorei baccharū lauri cimi-
ni omniū.an̄.vnc̄.i.opij mandragore iusquiami seminis omnium.an̄.
vnc̄.s.conficiant̄ cū melle eiusdem quantitatis:detur ex eo pond⁹ vni⁹
aurei. Huic quoqꝫ electuario addit̄ plerūqꝫ scamonee vnc̄.tertia ⁊ fit
tunc medicamen ventris solutiuū. ¶ Si autem cum dolore etiam fe-
bris affuerit:cassiafistula in succo endiuie bullito ⁊ dispumato disso-
luta egro est danda:⁊ syrupus violatus in potu est tribuendus ⁊ nutri
endus est ex tafea cū oleo de amigdalis dulcibus condita:⁊ ex leni cly
steri clysterizandus. ¶ Cum autem locus doloris in ventre apparuerit
grossus:⁊ apostema habens: eger in principio flobotometur: deinde
cassiafistula cū succo herbarum sepe danda: ⁊ sit cibus eius cuius hic
dolor ex consuetudine accidere solet:tafea vnctuosa cum zuccharo et
oleo sisamino:⁊ abstineat a rebus stipticis ⁊ acetosis ⁊ cibis grossis et
ventrem stringentibus. ¶ Qui autem cum hoc dolore ventositatem pa
ti solitus est:cibetur cum kalagie ⁊ mutagenat conditis cum seminib⁹:
⁊ abstineat ab oleribus ⁊ lacte:⁊ ab omnibus que inflant. Et bibat vi-
num forte ⁊ non viciatum. Aut idromel cum speciebus que pro condi
mento ponūtur:vt piper quas dicemus.
¶ Idromellis confectio. ℞.mellis mundi lib̄.i.aque lib.vi.misceant̄
⁊ coquantur diu ⁊ spumentur bene donec fiat ad similitudineꝫ iulep.

Cumq3 hoc factum fuerit in vnaquaq3 libra ex eo mittantur.ʒ.ij. piperis pulverizati in panno ligati donec appropinquet finis decoctionis eius: & cum infrigidantur extrahatur pannus & exprimatur: & cũ necesse fuerit propinetur.

¶ Confert etiam cui hec passio ex ventositate & grossa superfluitate accidere solet: oleum de cherua recenti cũ apozimate de seminibus sumptum. ¶ Apozima autem de seminib⁹ est hoc. ℞. ameos cimini chelsim carui origani nigelle omniũ añ. pugillũ vnuz. Istis admisceantur aque lib. iij. & coquantur donec redeant ad libram vnam & mediam. De hoc itaq3 apozimate sumantur vnc. ij. quibus.ʒ.iij. olei de cherua addãtur: & multis dieb⁹ bibant. ¶ Sed si cui dolor iste cum calore superuenerit pruna.xx. & ficus citrine.v. & passarũ enucleatarũ.ʒ.v. sumant & coquãtur & colentur: deinde cassiafistula in eo dissoluta coletur: cui oleũ amigdalinuz admisceat & sumatur: & ex apozimate qđ in capitulo de reumatismo diximus in potu tribuatur. ¶ Venter vero si multũ fuerit siccus predicto apozimati addantur polipodij turbith: amborũ. añ.ʒ.ij. & coquantur cum eo: & detur donec venter soluatur. ¶ Cum autem solutus fuerit remoueatur polipodiũ & turbith.

¶ Electuariũ qđ ventrem soluens inflationem resoluit: & grauedinem ℞. turbith albi fricati & pulverizati.ʒ.xx. zinziberis.ʒ.x. zuccari.ʒ.xxx. hui⁹ pulveris.ʒ.iij. ad bibendũ dentur.

¶ Pillule de quibus cum quis ventrem soluere voluerit vnam sumere debet: que appetitum excitant & inflationem reprimũt & grauedines & cibum digerunt. ℞. masticis zinziberis cinamomi gariofilorũ nehere misk melanopiperis macropiperis scamonee violarum zuccari omniũ añ.ʒ.i. fiant ex eis pillule ad magnitudinem ciceris: & sumatur vna: mouet enim semel aut bis.

¶ De fluxu ventris. Capl'm.72.

Cum cibus in stomacho more solito non moraf: immo citius egreditur non mutatus nisi parum fuerit: cum hoc mordicatio & dolor in ventre & sitis: cum quo etiam plerũq3 adest ventris fluxus in quo ante comestionem inuenitur purulentum: detur egro rob de succo vue acerbe aut de succo ribes: aut de succo granatorum cum spodij rosaruz amborum añ.ʒ.i.

¶ Trocisci quoq3 de spodio constrictiui itidem tribuantur.

¶ Nutriatur vero ex adesia citrina: & pullis cũ aceto coctis: & assatis: & in succo vue acerbe positis.

¶ In potu autem sumat sumach cum aqua rosata: & deinde nutriatur ex cibo: cui admiscetur sumach: qui vocatur sumachia. ¶ Totũq3 eius regimen ad hoc perducatur vt infrigidare possit & cõstringere. Quod si non fuerit cum eo mordicatio in ventre: neq3 q egreditur pus habet admixtum: sed est viscosum: & adest inflammationis paucitas & pauca sitis: & ructus acidus: egro sicla & sinapis & pisces saliti tribuantur. Deinde cogatur ea vomere sumendo salem & mel & anetum coctũ. ¶ Que

si non suffecerint: medicamen quod expellit flegma tribuatur. Quod ℞.aloes.ʒ.i.collogntide iterioris.ʒ.iiij.salis indi.ʒ.iiij.turbith.ʒ.i.Ex his fiant pillule: ⁊ sufficiunt ad dosim vnam.

¶ Uomitu preterea sepe vtatur: ⁊ cibaria quibus vtitur in almuri pso intinganitur ⁊ comedat sulcita que sale condiuntur: ⁊ que acrimoniaȝ habent: que appetitum prouocare consueuerunt. ⁋ Si autem cum hoc quod diximus nihil egreditur qđ sit superfluū: neqȝ qđ expellit aliqđ purulentum vel flegmaticum habet admixtum: egro vinum purum ⁊ forte tribuendum est: ⁊ diaolibanum dandum: qđ.℞.olibani.ʒ.x. piperis ameos spice keisiȝ anisi nigelle: omniū.añ.ʒ.ij.balaustie.ʒ.x. mellis dispumati qđ sufficit ad ꝯficiendū: detur ex hoc in potu: q: stomachuȝ calefacit ⁊ vehemēter desiccat. ⁋ Apozima quoqȝ de senibus qđ in capitulo colice passionis noīauimus det ⁊ assuescat in potu sumere vinū puruȝ. ⁋ Si vero cibus nō egredit sed res subtilis ⁊ alba ⁊ aquosa: cuȝ qua sunt ea que epatis significant debilitateȝ: egro tribuat id qđ fit de scoria ⁊ diaolibanū: ⁊ trocisci calefaciētes epar quos noīauimus: ⁊ electuarium diacalamentū: qđ.℞. folioꝝ ruthe folioꝝ calamenti siccorū: ameos carui leuistici zinziberis cinamomi macropiperis: oium partes equales: ꝯficiant cū melle cocto: ⁊ dent alia medicamina que nominauimus in caplo epatis: ex his que ipsum calefaciūt ⁊ cōfortāt. ⁋ Si aūt cū predicta egritudine nō fuerit significatio debilitatis epatis: imo qđ egredit cum fluxu subtile est ⁊ album ⁊ fiat in stomacho grauitas: puluis de granatis ad transglutiendum dandus est: qui.℞. ossium granatoꝝ acetosoꝝ assatoꝝ tritoꝝ vt alchool.ʒ.c. carui se.coriandri: amborū aceto acerrimo infusorum: ⁊ postea assatorum.añ.ʒ.xx.xilocaracte sumach balaustie: omnium.añ.ʒ.x.puluerizentur optime ⁊ commisceantur: ⁊ detur ex eis puluis ad transglutiendum. ¶ Electuarium quoqȝ qđ dicit canzi det: qđ.℞.arilloꝝ passarū tritoꝝ vt alcohol lib.i.mirtillorū siccoꝝ puluerizatorū vt alcohol lib.ʒ.xilocaracte nabati balaustie sem.tamarisci ameos omniū.añ.ʒ.x.conficiant cū melle de canna mellis aut cū melle apū optime dispumato: ⁊ ex electuario sumat. ¶ Si auteȝ qđ egredit citrinū fuerit: ⁊ anū mordicat: ⁊ eger sitiȝ patiat ⁊ febrē: trocisci constrictiui de spodio: ⁊ aqua sauic ordei dent. ¶ Trocisci constrictiui de spodio.℞.rosaꝝ rubeaꝝ spodij: amborū.añ.ʒ.x.seminis acetose sumach balaustie gūmi arabici: omniū.añ.ʒ.v.Informent trocisci pondere.ʒ.ij.quoꝝ vnus cuȝ vnc.de rob citonioꝝ simplici sumatur: aq̄ vero sauich ordei quā diximus ita fit.ordeū fractū in aqua ipsuȝ cooperiente bulliat donec aqua inspisset: deinde colet ⁊ bibant ex ea vnc.iiij.cuȝ tribus.ʒ.spodij ⁊ gūmi arabici eadē quātitate. ¶ Quod si ex fluxu ventris euenerit excoriatio puluis de bolo ad transglutiendum detur: qui.℞.psilij.ʒ.xx.seminis plātagīs.ʒ.x.gūmi arabici boli armeni: amborum.añ.ʒ.iij.psilium assetur ⁊ gūmi: ⁊ bolum puluerizetur ⁊ commisceatur: ⁊ sumantur in potu ex eo in mane.ʒ.iij.cum rob de citonijs ⁊ circa noctem tantūdem. ⁋ Cibus vero eius sit pulmentum factuȝ cum

granis granatorum ⁊ passis cum aqua ⁊ aceto ⁊ cibus factus cuȝ suc-
co vue acerbe ⁊ sumachia ⁊ tasea admiscetur succus sumach ⁊ his si-
milia cibaria.
¶ Trocisci de balaustijs qui continue conferunt dyarse dandi sunt: cū
fluxus fuerit superfluus: siue habeat sanguinem admixtum siue nō. ℞.
gallarum siliquarū nabati seminis tamarisci olibani balaustie: omniū
partes equales: opij gūmi arabici amborūȝ. an̄. partem mediam. Infor-
mentur trocisci pondere. ʒ. ij. ex quibus vnus cuȝ vino sumatur: si ne-
qȝ calor affuerit neqȝ febris. Sed si febris affuerit: cum rob de cytonijs
acetosis sumat: qui tunc dandi sunt cū ventris fluxus supfluus fuerit.
¶ Trocisci ad tenasmon: qui dandi sunt cum caloris absentia fuerit: ⁊
ventositas erit nociua ⁊ sonit⁹. ℞. seminis iusquiami albi: seminis ane-
ti: seminis feniculi omniū. ʒ. ß. ameos. ʒ. ij. ⁊ ß. opij. ʒ. iij. seminis apij. ʒ.
x. fiant trocisci de quibus pondus vnius aurei in potu sumatur.
¶ Confectio de storace q̄ antiquo ventris fluxui conferens ac tenasmo-
ni: cū neqȝ febris neqȝ calor affuerit: sed erit ventositas nociua: danda ē
℞. castorei opij assari storacis liq̄de myrrhe semis iusquiami nigri thu-
ris omniū partes equales: mellis qđ sufficit ad specierȝ confectionem:
cuius dosis sit. ʒ. ij. vsqȝ ad tres.
¶ Si aūt postq̄ tenasmon decē trāsierit dies non visa fuerint medica-
mina ꝯferre: ⁊ eger supra pectinē sentit dolorem: redeūdū ē ad clystere.
¶ Clystere constrictiuū. ℞. panici excorticati lentium excorticatarȝ ro-
sarum siccarȝ balaustie cupularȝ glandiū omniū. an̄. M. i. omnia in. iij.
lib. aque coquant donec ad libram. i. ⁊. ß. redeant ⁊ colent: deinde su-
mant ceruse cineris papyri babylonici: aut cineris papyri amborȝ. an̄.
ʒ. i. boli armeni. ʒ. ß. vitellus oui vni⁹ assati durus: olei rosei. vnc̄. ß. Ex
his omnib⁹ in predicto apozimate fricaudo dissolutis clysterizet eger
semel aut bis. ¶ Qđ si tenasmon fuerit longi temporis in quo nō egre-
dit sanguis: sed rasura alba mucillagini similis: medicamen putredis
qđ in caplo de cura gingiuarȝ putridarȝ nominauim⁹ dādū est. Ex quo
in apozimate corū qđ nominauimus fricato dissoluto clystere semel aut
bis fiat. ¶ Et si ex ventris fluxu in ventre vehemens mordicatio secuta
fuerit: clystere fiat ex oleo roseo tepido. ¶ Si autem nullo modo mordi-
cat: clystere fiat ex illo medicamine: multotiens addatur donec sanet.
¶ Epithima de quo venter cum fluxus superfluit ⁊ virt⁹ est debilitata
liniendus est. ℞. gallie acatie ciperi myrrhe gallarum cypressi thuris
omniū partes equales. Ex his omnib⁹ vino veteri aut succo citoniorū
conspersis liniat venter. Huic quoqȝ quandoqȝ addit panis biscoctus
de suria. ¶ Si autem cū hac egritudine fuerit calor: epithima fieri con-
uenit ex duob⁹ sandalis ⁊ rosis ⁊ boloarmeno ⁊ faufel ⁊ gallis ⁊ pane
biscocto cū succo macianorȝ ⁊ citoniorȝ ⁊ myrthino.
¶ Qđ si eger vehementer patiatur tenasmon: ⁊ sepe vadat ad sellam: ⁊
tamen nihil egrediatur: collirium istud subijciat. Est enim mirabile ad
sedandū tenasmō qđ. ℞. thuris litij croci gūmi arabici: omniuȝ. an̄. ʒ. i.
opij. ʒ. ij.

opij.ʒ.ij.informentur collirla ꝛ supponantur.

¶ De difficultate mingendi. Cap.73.

CUm vrina minuitur aut ex toto retinetur neq̄ȝ in femore apparet tumor neq̄ȝ grauitas neq̄ȝ dolor in renibus sentit̄: succurrendum est ex medicaminibus vrine ꝓuocatiuis que noīabimus. ℣ Quoꝝ vnū est hoc qđ. ℞. seminis apij nitri rubee tinctorū olixatri seminis iuniperi se. assari ameos feni is feniculi spice amigdalaꝝ amaraꝝ semis melonis oium. aā. ʒ.x. cantaridarum quarū capita ꝛ ale abscisa fuerūt. ʒ.i. armoniaci. ʒ.iij. armoniacū in vino dissoluat̄: ꝛ alie species ex eo conficiant̄: ex q̄bus fiant forme auellanis similes de quibus sumant̄ ab vna ʒ. ad. iij. ʒ. hoc enim medicamē valde cōfert corpori cum dissolutionem patitur ꝛ laxitatē: ꝛ hyposarche ꝛ ad expellēda oia accidētia: cā quoꝝ corpus desiccari opȝ. ℣ Qđ si cōtingat mingēdi difficultas ex casu aut percussione in femore: aut in ano aut in eorum circuitu: eger ex basilica minuatur. Deinde aqua calida loco sepe superfundat̄: ꝛ vsq̄ȝ ad spaciū medij digiti ex oleis fricetur. Egro quoq̄ȝ precipiat̄ vt vrinam expellere nitatur. ¶ Si autem mingendi difficultas contingat vesica existēte plena ꝛ extensa: ꝛ sit hoc post sanguinis aut saniei mictum: medicamina q̄ trumbos sanguinis: aut pus quod in vesica generatur soluere consueuerunt ꝛ liquare: danda sunt. ℣ Medicamen quod trumbos sanguinis aut saniei que in vesica fit dissoluit. ℞. cordumeni myrrhe rubee, de qua tingitur seminis iuniperi armoniaci asse: omnium partes equales: armoniacum dissoluatur: ꝛ informentur pillule ex alijs speciebus ex eo confectis: de quibus quater in die sumatur cum apozimate de seminibus quod nominauimus. ℣ Syrupꝰ etiam acetosus ex forti aceto factus multotiens detur. ℣ Per siringam preterea imittatur in vesicā aqua in qua dissolutus fuit sal aut aqua cineris: ꝛ ista est cōfectio aque que fit de cinere. ℞. cinerē de ilice. cinerē de vitibus cali. calcem: his omnibus admisceatur tantum aque vt ex ea cooperiri possint: ꝛ dimittantur sic per tres dies: deinde coletur ꝛ per siringam in vesicam inijciat̄. ¶ Herba quoq̄ȝ croci hortulani ꝛ esula cocta superponantur. ℣ Tinaȝ preterea assidue ingrediat̄: in qua sit aqua in qua cocta sint camomilla sticados arabicus sansucus sisimbrium: aut in qua extremitates cauliū ꝛ esula ꝛ fimus columbinus cocte fuerunt. Eger in decoctiōe earum sedeat: ꝛ ex herbis istis sic coctis fiat emplastruȝ super femur ꝛ partes ei circūadiacentes. Et dum in tina moratur sumat in potu que vrine ꝓuocatiua existūt. Et si hec omnia nō profuerint: ad instrumentum cū quo vrina prouocatur est recurrendum.

¶ Si aūt mingēdi difficultas post lapidis signa affuerit: eger supinꝰ iaceat ꝛ pedes eius diuersis modis ꝛ fortiter quatiēdi sunt. Et si vrina nō egressa fuerit oportebit vt cū instrumēto curet̄ per quod membro imissum fit ipulsio. Cauendū tamen est ne virge imittatur: cuȝ est ibi apostema. Ad difficultatē quoq̄ȝ valde confert sepe ingredi tinam: ꝛ vngere loca ex oleis ꝛ medicamina vrinā ꝓuocātia in potu sumere ꝛ abstine-

re a nutrientibus acetosis ⁊ ponticis ⁊ grossis.

¶ De lapide. Cap. 74.

Cum eger virgam sepe fricat ⁊ manu tractat. ipsa quoq; quãdoq; erigitur ⁊ arescit: ⁊ vrina difficulter ⁊ cum dolore egredit: in qua egritudine fortasse etiam longa ōne quandoq; exiit. lapis in vesica eē significatur. Si aūt eger sentit cum difficultate mingendi vehementē dolorem in renibus: ⁊ in emunctorijs: ⁊ nauseã: ⁊ ventris constrictiōez: in renibus lapis esse monstratur.

¶ Lapidi vero qui est in vesica confectio ista vtilis existit: ⁊ est optima ad frangendum lapidem cum vetustus fuerit. Ego quoq; iam fregi cū eo magnum lapidem in spatio minore quadraginta dierum. Cuius cōfectio. ℞. carpobalsami seminis raphani dauci olixatri seminis corticis radicū opoponacis corticis radicū capparis amigdalaruz amararuz dānococtie squinãti ciperi spice ide cassielignee saculofundurion harmel gentiane aristologie rotunde assari cordumeni armoniaci serapini bdelij piperis acori: oīum ptes equales: gūme sufficienti balsamo dissolute malaxentur: ⁊ ex eis alie species conficiantur: ex quibus informent pillule: ⁊ sumatur ex eis in die. ℈. ʒ. cum apozimate de seminib⁹. Quandoq; etiã sexta pars. ʒ. vnius de cinere scorpionuz simul cuz eis datur.

¶ Cinis vero de scorpionibus hoc modo fit. Scorpiones sumanť ⁊ in ollaz nouam positi os habentem opilatum super lacertulum in furno mittantur: in quo non sit vehemens calor: ⁊ sint ibi sex horarum spatio: deinde extracti pulverizenť ⁊ reponanť. ¶ Eger vero nutriať ex aqua ciceris ⁊ caligie ⁊ mutagenat. Et abstineat a lacte ⁊ caseo ⁊ ab alijs cibis grossis. ¶ Ingrediatur tinaz in qua sit aqua in qua cocta sint folia caulium ⁊ esula ⁊ berengesif ⁊ mentastrum ⁊ fimus columbinus ⁊ medulla seminis croci hortulani. ¶ Femur etiam inūgatur ex oleo de scorpionibus: ⁊ distilletur ex eo in virgam.

¶ Oleuz de scorpionib⁹. ℞. aristologie rotūde gentiane ciperi corticis radicum capparum: omnium. añ. vnč. i. Hec omnia in libra vna olei de amigdalis amaris posita ad solem per hebdomadam vnam dimittantur ⁊ colenť ⁊ exprimanť: ⁊ pro vnaquaq; libra ex eo adiunganť ei scorpiones decem: ⁊ totū in vase cuius os opilatum sit missuz ad solē p duas septimanas moreť: deinde coleť ⁊ reponať. Est enim optimū ⁊ mirabile: de quo quottidie in virga guttatim fundendus est postquaz eger ō tina egreditur. ¶ Nō si lapis magnus fuerit: nō inuenitur aliud remediū: nisi vt cū incisione extrahať. De hoc tñ loqui nostri libri huius modum excedit. ¶ Cuz aūt in renibus fuerit lapis: eger frequenter tinam ingrediatur ⁊ renes ⁊ ilia ex oleis inungãtur: ⁊ ex eis que locuz calefaciunt desuper cū pãno ponanť: vt sunt ea que nominauimus. In potu quoq; sumanť ea que lapidē frangūt. ¶ Si aūt lapis ceciderit in virgã ⁊ obstaculum fecerit: aqua calida ab alto distillando ei superfundatur donec rubere videatur: deinde oleuz tepidum guttatim supiaceať ⁊ fricetur: ⁊ si necesse fuerit: ad exteriora fugatur. Ex hoc enim moueбiť la-

pis ꝛ exibit. Sed si magnus fuerit ꝛ difficilis: necesse est vt virga, iferi⁹ incidatur ꝛ extrahatur.

¶ De nascentijs renum ꝛ vesice. Cap. 75.

Apostema qđ fit in renibus ꝛ in vesica comitaṫ febris pmixta que non est vehementis caloris cum qua est horripilatio ꝛ rigor: ꝛ frequens mictus: ꝛ dolor in inferioribus dorsi ꝛ grauitas: ꝛ cum impellit videtur egro ꝙ aliquid ibi suspensum sit. Cum hec itaq3 signa visa fuerint: eger ex basilica flobotomeṫ eius partis in qua dolorez sentit: ꝛ granedinem. Loco quoq3 emplastra infrigidantia superponantur. Et si egritudo sic dissoluta fuerit bonū erit. ¶ Si aūt febris ꝛ dolor ꝛ grauitas perseuerauerint: ꝛ vrina minutiz ꝛ frequenter egreditur: significaṫ pus ibi colligi. Est igitur tūc super dorsum emplm ex camomilla semine lini furfure oleo sisamino consperis ponendū: ꝛ egro vt in tina sedeat pcipiendū. ¶ Si autem eger minxerit pus: semina que nominabimus in capitulo de ardore vrine sunt danda donec pus minuatur: deinde dētur trocisci quos in capitulo de mictu sanguinis ꝛ saniei nominauimus. ¶ Apostema vero qđ in vesica fit deberet comitari febris conclusa ꝛ difficultas mingendi ꝛ dissuria ꝛ femoris ꝛ virge dolor: ꝛ tunc eger ex basilica flobotomādus est: ꝛ fiat egritudinis cura quēadmoduz prediximus. ¶ Est autem quandoq3 renum apostema qđ non peruenit ad saniem: imo transit in duritiez cū grauitas in renibus sine febre perseuerat. Est ergo clysterizandus ex mucillagine fenugreci ꝛ seminis lini ꝛ opozimate camomille ꝛ caulīū ꝛ mellilotí ꝛ maluauisci ac furfuris ꝛ vomat frequēter. ¶ Renibus quoq3 superponaṫ emplm ex eis que noiauim⁹. Et si vrina minui vr: cū illo vrinā puocātia denṫ. Hoc quoq3 pro paruo nō est habendū: qꝛ ex eo perueniтur ad hydropisim.

¶ De ardore qui fit in mictu. Cap. 76.

Cum eger dum mingit sentit ardorem ꝛ punctionē in virga: a salsis ꝛ acetosis ꝛ acutis abstinendus est ꝛ nutriēdus est ex faseis lenibus ꝛ cibrebegi ꝛ eorum similibus. ¶ Hoc quoq3 medicamen ei dandum est: quod recipit seminis melonis excorticati. ʒ. xxx. seminis citrulli seminis cucurbite seminis portulace seminis albi papaueris: omniū añ. ʒ. iiij. seminis iusquiami albi. ʒ. ij. zucchari albissimi ad pōdus oīuz: de puluere horum quotidie in potu. ʒ. iij. in mane: ꝛ alie. iij. ʒ. circa noctem cuz vnc. i. sirupi violati aut iulep sumantur. Hec quoq3 egritudo non est paruipendenda: qꝛ cum sit mansiua ꝛ perseuerans: proueniunt ex ea in vesica ꝛ in instrumentis vrinalibus vlcera.

¶ De mictu sanguinis ꝛ puris. Cap. 77.

Cum aliqs pp casum aut pcussionē sanguinē minxerit: ex basilica flobotomeṫ: ꝛ trocisci q dicūṫ trocisci đ charabe i potu tribuaṫ.

¶ Trocisci de charabe. Recipe charabe gūmi tremule arboris: amborum. añ. ʒ. ʃ. balaustie hypoquistidos: amborum. añ. ʒ. ij. ꝛ. ʃ. olibani. ʒ. ij. seminis apij opij: amboruz. añ. ʒ. i. informentur trocisci pōdere aurei vnius. Ex quibus vnus omni die cum apozimate sumach tribuatur.

¶ Ad comedendum vero tribuat caro cocta cum sumach ꝛ caro cocta cum succo vue acerbe. Abstineat a cibis acutis ꝛ salsis. Loco vero pcussionis superponatur emplastrum ex bolo armeno ꝛ acatie ꝛ aloe ꝛ licio confectis cum aceto ꝛ aqua. ¶ Si autē sanguinis mictus euenerit post comestionem ciboꝝ acutoꝝ aut potum vini acuti: flobotomet eger ꝛ trociscos de karabe in potu sumat ꝛ eodem quod prediximus gubernet regimine.

¶ Pus vero si minxit eger trocisci isti dandi sunt: qui. ℞. seminis melonis citrulli cucurbite omniū absqꝫ corticib⁹. añ. ʒ. xx. boli armeni gūmi arabici thuris pinguis sanguinis draconis omnium. añ. ʒ. x. opij. ʒ. iij. seminis apij. ʒ. ij. informent trocisci pōdere. ʒ. ij. ex quibus omni die vnus cum sirupi de papauere vnc. i. in potu tribuatur. ¶ Uirge quoqꝫ ex isto collirio immittatur.

¶ Collirium de cerusa. ℞. ceruse sarcocolle olibani gummi arabici opij sanguinis draconis oīuꝫ partes equales: fiant ex eis collíria ꝛ p siringā fiat prius iniectio idromellis ꝛ mingat eger ꝛ post egressioneꝫ fiat iniectio istius collirij dissoluti in lacte asine.

¶ De his qui non possunt retinere vrinam. Cap. 78.

Cum eger multum vrine emittit: ꝛ in emissione ardorem non sentit aut mingit in somno neqꝫ patit sitim neqꝫ corporis extenuatiōeꝫ incurrit: ea que vrinam constringunt danda sunt.

¶ Medicamē retinens vrinā. ℞. glandiū. ʒ. i. olibani. ʒ. xxx. seminis coriādri sicci gūmi arabici boli armeni omniuꝫ. añ. ʒ. x. fiat ex eis puluis de quo in mane. ʒ. iij. ꝛ circa nocteꝫ totidē ad trāsglutiēdū dent. ¶ Qđ si cum hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa ꝛ aqua que bibitur cito egreditur: aqua ordei cum psillo detur ꝛ nutriatur cum succo vue acerbe ꝛ sumach ꝛ similibus horum nutrientium: ꝛ cum cibo q fit de simila ordei ꝛ masal: et raib acetosum da ei in potu: ꝛ prohibeatur laborare ꝛ cum muliere concumbere.

¶ Isti quoqꝫ trocisci in potu sumant qui. ℞. spodij. ʒ. x. lactuce seminis portulace seminis amborum. añ. ʒ. xv. coriandri sicci rosarum rubearū boli armeni omnium. añ. ʒ. 5. balaustie. ʒ. ij. camphore. ʒ. 5. sumantur in potu cum succo granati acetosi.

¶ Herbe etiaꝫ frigide terant: ꝛ super renes ponant. Et caueat sibi a cibis calidis ꝛ vino: ꝛ ab omnibus que vrinam prouocant. Illud aūt qđ ex magno stolidoꝝ errore prouenit est: qꝛ dāt in hac passione egro medicinas calidas vnde illico deducūt ipsum ad ptisim.

¶ De lūbricis ꝛ vermib⁹ q nascunt in ano ꝛ in vētre. Cap. 79.

Qui hoc nocumento solitus est ledi a cibis grossis ꝛ vnctuosis sibi cauere debet. ꝛ quotidie anteqꝫ comedat sumat bucellas aliquas cum sinapi. Hoc eniꝫ ipsos generari prohibet. Si vero eos generari cōtingat: non conuenit aliud nisi vt expellantur. ¶ Medicamen ascarides expellens burungi excorticati cum valde famelicus est eger. ʒ. vij. sumantur.

¶ Medicamen magnos expellens lumbricos. ℞. burungi excorticati
turbith. seminis nigelle omnium partes equales lupinorū nasturtij ca
nabil omnium an̄. partem mediam sumātur ex eo in potu. ʒ. vi. ¶ Pri⁹
tamen bibat eger lac mox vt mulctū fuerit per tres dies: ⁊ deinde qua-
qꝫ die quarta dietet se ⁊ de predicto medicamine in lacte adhuc calido
vt mulctū est dissoluto ⁊ aceto dum valde famelicus est: bibat. Uermes
vero minuti qui in ano fiunt pro quibus generatur pruritus in eo: ⁊ iō
cū fricatur anus expellūtur cū cotū ex oleo abluto inuolutum immitti
tur: aut inuolutum oleo de crisomillis aut succo mentastri. Aut inuol-
uatur ex parua quantitate aloes ⁊ felle vaccino ⁊ supponatur.

¶ De emorroydibus ⁊ fistulis ⁊ ragadijs que in ano fiunt. Cap. 30.

Dum sanguis recens sine dolore per inferiorem fluit regionē in-
terpolate tamen non est constringendus nisi patiens ex eo debili-
tetur. A multis enim passionibus exinde liberatur. ¶ Si autem debili-
tetur indiget constrictione: trocisci de charabe cū succo sumach denf.
In comestione quoqꝫ sumat sumachiam: ⁊ cibum qui cū succo vue acer
be fit ⁊ similia his de illis que nutrientia sunt. Si vero multū debilite
tur nutriatur cum succo carnis cui plerūqꝫ admiscenf succus citonio-
rum ⁊ vinū. Uinū quoqꝫ bibat stipticū ⁊ super epar ponatur empla-
strū de spica quod in capitulo de epate nominauimus.
¶ Et si ista non suffecerint confectio de scoria ferri detur: que recipit
myrabolanorum nigrorū belliricorum emblicorū omnium an̄. ʒ. 5. spi-
ce squinanti ciperi zinziberis piperis ameos olibani omnium an̄. ʒ. ij.
scorie infuse in aceto per hebdomadam vnā: ⁊ postea torrefacte. ʒ. xv.
conficiantur omnia cum melle dispumato qḋ fuit coctum cū apozima
te emblicorum sicut in capitulo de melancolia nominauimus de quo
quotidie ad nucis magnitudinem sumatur. Hoc nāqꝫ emorroydarum
sanguinem ⁊ menstruorum constringit: fluxui quoqꝫ ventris longi tē-
poris remedium affert.
¶ Si aūt in ano orif aliquid prominens extra ex quo magn⁹ prouene-
rit dolor: nec fluit ab eo aliquid: succus cepe cū pauca lana: aut fel vac-
cinū supponatur. ¶ Suppositoriū quoqꝫ longū de ciclamine subycia
tur: qḋ patiens per totā teneat noctē: ⁊ si cōtingat egredi remittaf do-
nec scindaf ⁊ egrediaf sanguis. ¶ Cum aūt dolor vehementissimus fue
rit ⁊ apostema magnū in ano flobotometur eger: ⁊ emplastrū hoc sup-
ponaf. Sedat. n. emorroydarū dolorē cū adest apostema cum eis: qḋ. ℞.
mellilotū camomillā que tādiu in aqua coquanf donec dissoluanf: de
inde sumanf ex aqua decoctionis earū quantū manu vna teneri potest:
vitellus oui assati vnus croci. ʒ. i. opij. ʒ. ij. seminis lini triti fenugreci
maluauisci omniū. an̄. manipulū. i. Conficianf oīa ex rob in quo bdelij
ʒ. iij. dissolute fuerunt ⁊ folia superposita postq̄ eorum superficies ex
oleo sisamino in quo adeps gallinaceus fuit resolutus aut anatis iun-

cta fuerit more emplastri superponatur duz adhuc tepida sunt. ¶ Alia confectio dolorem ꝛ apostema sedans. Cepe album optime coctū teraꝛ ꝛ cum butyro vaccino misceatur vt mollefiat ꝛ tepefactum ano in quo est apostema supponatur. hoc enim dolorem vehementem sedat.
¶ Cum vero in ano ragadias habuerit patiens que eū ledunt cū ipsi⁹ vēter siccus est: pillulis de bdellio sepe vtatur: que. ℞. de myrabolanis nigris chebulis amborum. an̄. ʒ. x. serapini. ʒ. iij. nasturtij albi. ʒ. ij. bdellij mollis ꝛ pinguis. ʒ. xv. dissoluatur bdellium in succo pororum ꝛ ex eo conficiantur alia ꝛ informentur ex eis pillule ꝛ sumantur ex eis frequenter ab vna. ʒ. ad. iiij. Locus vero si adustionem patiatur ex vnguēto de cerusa inungatur.
¶ Si autem non sentitur in eo adustio vngatur ex vnguento qđ fit ex adipe qui in gibbo camelli inuenitur ꝛ bdellio quod sic fit videlicz vnguentuz de sene. ℞. cere citrine olei sisamini adipis anatis medulle cruris vaccini adipis qui est in gibbo camelli bdellij omniuz partes equales: bdelliuz prius in mucillagine seminis lini dissoluaꝛ: deinde omnia misceātur: hoc enim optimū existit. ¶ Si aūt eger ragadias in ano habuerit ꝓfundas a quibus fetens virus fluxerit: medicamen acutum qđ in capitulo de vlcerib⁹ descripsimus: eis superponaꝛ: qđ eger per duos patiatur dies. ¶ Et si in eis aliquid remaneat qđ resudet: medicamē iterum apponatur: qđ eo vsq3 fiat donec locus siccetur ꝛ nō resudet si fuerit ꝓfunduz. ¶ Qđ si ea que ibi sunt eminentia extra ꝛ pendentia fuerint: iterum vt arescant ꝛ nigrescant butyrum tepidum multotiens superponatur donec nigredo ab eo remoueatur. ¶ Si autem resudatio reuersa fuerit: medicamen acutum iterū ibi apponatur. Et si non resudauerit: ex vnguento de cerusa curetur. Est etiam quando eminentes emorroydes extra curātur cauterizādo cū ferro. Loqui tamen de hoc plus est ꝙ huius nostri libri modus requirat.
¶ Fistule vero generanꝛ in ano velociter quoniam figura eius facit illud esse necessariū que aut penetrantes sunt: aut nō penetrantes vtriq3 ¶ Cuz aūt perforate sunt vtrinq3 stercus egreditur ex eis ꝛ ventositas. ¶ Si autez nō egrediꝛ neq3 stercus neq3 vētositas nō est penetrans ab vtraq3 parte. Loq vero de ei⁹ cura ꝑfecte plus est ꝙ hic noster liber expectat. S3 quia fere homines omnes semꝑ maximū incurrunt errorem in cura huius egritudinis vnde maximū seqtur nocumentuz: nos excitabimus eos ad hoc qđ huic egritudini congruū erit ꝛ ostendem⁹ qualiter a predicto errore se custodiant: ꝛ dicemus ꝙ fistula vtrinq3 perforata cū ab ano remota fuerit: nullo modo ferro est tangēda. Ex incisiōe enī3 ferri cōtingit stertus inuolūtarie egredi. ¶ Est etiā aliud quare fistula ab vtraq3 parte perforata ferro tangi non d3. Quia toto tēpore vite eger sic ꝑmanere poterit: nō magnū faciēs nocumētū nec ꝓueniet ex ea aliqđ nisi resudatio ꝛ fluxus. ¶ Si aūt illud qđ ab ea fluxerit fuerit acutū ꝛ mordicatiuū ꝛ fetidū habuerit odorē: cui⁹ etiā quantitas quotidie augeaꝛ erit fistula putrida ꝛ cū herpete estioméo cui ex medicamis

acuto ex eo quod complet omnis succurrendum est anteq̄ dilatetur et magnificetur.

¶ Cum autem nō resudauerit nisi parū neq3 eius quātitas quotidie augetur neq3 malus odor ibi augmētatus fuerit: non est in ea aliqd qđ sit timēdū, nisi resudatio ꝛ fluxus. Que medicari pōt donec siccet ꝛ detumescat: ꝛ nō resudet per longū tēpus. ¶ Si aūt resudatio redierit: medicamen p̄dictū adhibeat: ꝛ hoc modo poterit blādiri per totū tēpus vite egri ꝛ nō nocebit. ¶ Modus adhibēdi medicamē huic egritudini ex collirio qđ in capitulo de fistula oculi nominauimus sumat ꝛ optime terat ꝛ fistula premat donec quicqd in ea continet egrediat. ¶ Et si radius eā ingredi poterit inuoluat coto: deinde ex p̄dicto medicamīe postq̄ mollificatū fuerit inunct⁹ in fistulā mittat. ¶ Si vō minime ingredi in ea radius poterit dissoluat medicamē in aqua ꝛ subleuet coxa egri supposito puluinari ꝛ eo supino iacēte predictū medicamē distillando super fistulam fundatur ꝛ fiat hoc in mane ꝛ circa noctē p tres dies ꝛ sedeat in aqua de curcuma ꝛ lauetur ex ea.

¶ De exitu matricis ꝛ ani. Capl'm. 81.

Cum anus extra egredit apostemate carēs: ꝛ ita disponit q̄ si impellat ingredit: ceruse balaustie gallaꝝ aluminis antimonij oīuꝫ partes sumātur equales: ꝛ redigant in puluerē: ꝛ super anū ex oleo roseo calefacto inunctū puluerizent ꝛ anus intromittat ꝛ stringatur: qđ tamen fieri ꝯuenit: postq̄ eger a sella reuersus fuerit ne eū cito surgere ad sellā sit necesse. ¶ Sumantur etiā galle balaustie cupule glandiū folia myrti ꝛ coquant in aqua donec rubea fiat ꝛ sedeant in ea ꝛ lauet ex ea. ¶ Qđ si anū qui apostemosus est ingredi minime pōt eger: aquā calidam frequenter ingrediat ꝛ in ea sedeat ꝛ vngat anum ex cera ꝛ oleo camomellino aut anetino donec ingrediat. Cūq3 intromissus fuerit: ex his que nominauimus curetur. Uulua preterea si egressa fuerit: similiter erit medicanda. Est tamen necesse vt fortiter ligetur ꝛ vt egra semper supina iaceat ꝛ coxe superius eleuentur.

¶ De constrictione menstruorum. Capl'm. 82.

Pro superfluis mēstruis cōstringēdis trocisci de charabe per hebdomadā vnā sunt dādi. Qui si nō cōtulerint ꝯfectio de scoria det: ꝛ fiat minutio ex basilica. ¶ Uentose quoq3 ad māmillas apponantur et in comestione stipticis vtatur cibis ꝛ hoc medicamen egra sibi subijciat: quod. ℞. olibani balaustie gallarum antimonij acatie aluminis: omnium partes equales. Puluis horum optime tritorum cum pauca lana subijciatur: femur vero ꝛ dorsum ex epithimatibus que in capitulo de fluxu ventris nominauimus epithimentur ꝛ sedeat in aqua de curcuma. Quod si ista non cōtulerint: ex alio pessario acuto fiat immissio ꝛ maneat in vulua.

¶ De prouocatione menstruorum. Cap. 83.

Cum ex retentione menstruorum magna sequitur passio trocisci de myrra dentur.

¶ Trocisci de mirra. ℞. mirre. ʒ. iij. lupinorum optime tritorum. ʒ. v. fo liorum ruthe mētastri pulegij cimini rubee de qua tingitur asse serapi ni opoponaci: onium. ana. ʒ. ij. informentur trocisci ponderantes. ʒ. ij. ex quibus detur vnus in die cū aqua in qua semen iuniperi coctum fue rit. Hoc nāq medicamen adeo vehemēs existit in prouocādis mēstruis: vt etiam fetū excutiat siqua eo sepe vtatur. ¶ Uētose quoq sub curua tura poplitis sunt ponende: et flobotomia ex saphena facienda est. Po stremo quoq ventose femori sunt superponēde.

¶ De fixuris que fiunt in matrice vel vulua. Cap. 84.

Hec curande sunt ex medicatione ragadiarum ani: pessariū quoq ex adipe anatis et ysopo ceroto et medulla cruris ceruini mixtis cum cera dissoluta in oleo de lilio aut narciscino subijciatur: si neq febris neq acuitas affuerit. ¶ Qd si illud fuerit cum calore et acuitate: oleum roseum adhibeatur. Ex vnguento quoq de cerusa similiter fiat pessa rium. ¶ Si autem calor fuerit vehementior sumatur succus portulace aut lactuce aut mucilago psilij: et fiat tabula de plumbo similis marmo ri in quo teruntur colores habens in circuitu labium paruum et ponatur in ea aliquis de predictis succis: et cum pistello plumbeo adeo super ip sam moueatur donec de plumbo multum predicto liquori misceatur et inspissetur succus: ex quo fiat pessarium: postq̄ oleum roseum ei admi xtum fuerit: et supponatur. Hoc enim medicamen cancro vulnerato qui est in matrice optimū existit: et alijs ei similibus.

¶ De plagis et cancro q̄ fiūt in matrice vel vulua. Cap. 85.

Si cum apostematibus istis adest calor et febris flobotomia ex basi lica fiat: et patiens ex aqua ordei nutriatur: et liniantur renes et femur et ilia: et sume ex epithimate apostematis calidi: et infrigidetur locus quan tū possibile est. ¶ Si vero postq̄ febris et acuitas quieuerint: et ex aposte mate aliquid remanserit: ex iniectionibus liquidis curetur: et mulier in huiusmodi liquidis sedeat donec mollescat et maturetur.

¶ Pessarium mollificans dura apostemata matricis: et conferens do loribus in ea factis et paulatim eos qescere faciens. Recipe adipis ana tis medulle cruris ceruini vel vaccini bdelij mollis croci vitelli oui as sati fecis olei de seminibus lini fecis olei de lilio: omnium. ana partes equales dissoluantur in vino aut rob et fiat ex his pessarium. Est enim optimum ad sedandum dolorem et mollificandam duritiem matricis. ¶ Patiens preterea sedeat in aqua in qua cocta sint fenugrecum et se men lini et camomilla et mellilotum et caulium extremitates singulatim aut omnia simul.

¶ De nascētijs que fiūt in matrice vel vulua. Cap. 86.

Cum a vulua fluxerit sanies spissa: aut virus tenue: si ex ꝓpinquo manat loco: neq fuerit ibi profunditas fetida neq putrida: su menda sunt aloes et mirra et sanguis draconis et sarcocolla atq oliba num et loco superponenda donec consolidetur.

¶ Si autē ex loco manauerit remoto: ex pessario qd nominauimus in

capitulo de sanguine et sanie fiat proxima.

¶ Si autem quod fluxerit est fetidum: odorem habens malum: ex pessario secundo acuto fiat iniectio: postquam locus mundificatus fuerit: ex aqua et melle iniectis per instrumentum ante eam.

¶ Si vero cum hoc quod fluit affuerint punctio et dolor et apostema durum quod tactu discernitur: summopere cauendum est ne ex aliquo acuto medicamine tangatur: sed fiat inunctio ex confricatione plumbi quam diximus: aut ex vnguento de cerusa: et flobotometur ex basilica. Et custodiatur ab omnibus que coleram gignunt nigram: et seminibus et speciebus que pro condimento admiscentur cibis.

¶ De prefocatione matricis. Cap. 87.

Cum menstrua per longum temporis spacium retenta fuerint aut mulier a commixtione viri diu abstinuerit: licet valde affectauerit et euenerit grauitas et dolor in inferiori parte suminis et senserit quasi aliquid sursum trahi a parte suminis: fortasse post ista superueniet ei sincopis: et quasi mortua cadet. perpendi quoque vix poterit quod ipsa attrahat aerem: vel habeat pulsum et forsitan prefocabitur et morietur: et fortasse sanabitur: laboriose tamen. ¶ Hec itaque passio illico vt euenerit curanda est: cuius curatio est vt pedes fortiter fricentur et ligentur et ventosa magna sumini superponatur. ¶ Obstetrici quoque precipiatur vt digitum oleo bene redolente inungat: et in circuitu oris vulue dum est intus bene commoueat. ¶ Naribus preterea condisi insuffletur: et circa aures ipsius voces clamando proferantur: et nihil quod bene redoleat olfaciat: imo bene redolentia et algalia remoueantur. ¶ Et pecten et eius superiora ex eis epithimentur: et naribus malum reddentia odorem applicentur: vt stercus et castoreum et sulfur. ¶ Cum autem sanitati restituta fuerit: ex hac medicatione curetur: ne egritudo redeat. ¶ Quod si egritudo hec post menstruorum euenerit restrictionem: ea dentur que menstrua prouocant. Et in pedibus fiat minutio et ventose in eis opponantur. ¶ Si autem post longam viri dissuetudinem contingat: ex quo etiam sepius accidit: incipiat viri consuetudinem habere: aut obstetrix iteret illud sepe quod prediximus in omni pauco tempore: aut medicamina que minuunt sperma dentur que prediximus. Et dentur trocisci de mirra quos in capitulo de menstruis prouocandis nominauimus.

¶ De mola. Capitulum. 88.

Mulieribus plerunque accidit passio ex qua pregnantium dispositionis similitudinem incurrunt. Venter namque crescit: et discolorate fiunt et retinentur menstrua. Motus tamen qui est in hac egritudine non est vt motus infantis: imo quandoque de suo mouetur loco cum duriter tangitur. Ad vltimum vero cum angustia et dolore frustum carnis informe ac si pareret emittunt. Plerunque vero solummodo ventositas et humorum multitudo emittitur: et deinde minuitur venter: et remouentur accidentia. ¶ Postquam ergo tempus preterierit in quo scitur puerum debere moueri si adesset trocisci de mirra dandi sunt et apozima de semi-

nibus ⁊ oleum de cheisim adhibendum: pessarium ex ruta ⁊ mentastro ⁊ alia pessaria predicta in capitulo de alleuiatione partus sunt immittenda. Doses quoq; de pillulis fetidis frequenter tribuende sunt: cu; hoc enim cito euadent.

¶ De ruptura inguinis. Cap. 89.

Cum aliquis in mirach ventris habuerit eminentiā que cum supinus iacuerit: ⁊ locus digitis cu; pressus fuerit remouetur: ⁊ cum sederit redibit: passio adest que ruptura dicitur. ¶ Qui hoc itaq; patitur sibi cauere debet: ne post comestionē moueat: neq; comedat fabas: ⁊ hoc precipue: neq; faseolos: neq; lentes: neq; olera: neq; aliquē cibū inflatiuū. ¶ Studere etiam debet vt eius venter semper mollis sit: hoc namq; regimine possibile est ipsum euadere dolorem. ¶ Loco preterea aliquod superponendum est obstaculum ⁊ stringendum ⁊ proprie cu; se mouere voluerit. ¶ Grossus quoq; si fuerit ⁊ ventrē habuerit grauē: non debet vti motu nisi vēter prius sub vmbilico ampla cingat fascia. ¶ Emplastrum ad rupturam. Recipe gallarum cipressi. partes. ij. mirre ciperi sansuci gallaru; achatie olibani gummi arabici omnium. an. partem vnam: gumme prius in vino resoluantur ⁊ aggregentur cum eis reliqua ⁊ super ruptura; egro supino iacente ponant ⁊ stringatur locus ⁊ non soluatur vsq; ad sex aut septem dies. Postea egro supino iacente soluatur ⁊ illico reiecto de eo emplastro superponatur. Ex hoc eni; prohibeatur ampliari. ¶ In ruptura autem testiculorū pellis augmentatur qd̄ fit: aut propter ventositatem: aut propter aquam que ibi congregatur: aut q̄ intestina descendunt ad locū illum. ¶ Si vero propter descensum intestinorum contingat: erit grauis ⁊ dolorosus: ⁊ sentiet dolorem cum tangentur. Taliter itaq; patiens sicut prediximus regendus est ⁊ emplastrum predictum superponendu; ⁊ locus cum ligatura assidue est astringendus. Ruptura enim cum non stringitur: dilatatur ⁊ augmentatur semper. ¶ Si autem causa a qua fiat: locus apparet lucidus ⁊ tersus ⁊ tensus: huic itaq; confert epithimati ex epithimate quod in capitulo de idropisi nominauimus. Aqua quoq; in hac egritudine plerunq; petit inferiora ⁊ fluit inde: vnde eger per aliquod tempus sanus efficitur: sed preterea redit egritudo. Postquā ergo aq̄ fluxerit curandus est eger ex cauterio ⁊ medicamine. Ex hoc eni; prorsus curabitur: nec egritudo redibit. De hoc tamen loqui plus est q̄ hic noster exigat liber. ¶ Cum autem hec egritudo ventositatis causa contingit locus fricandus est: ⁊ ex oleo sambacino in quo castoreū ⁊ euforbium dissoluta fuerunt inungendus: ⁊ ex eodem intus in virgam guttatim distillandum.

¶ De podagra ⁊ sciatica. Cap. 90.

Cum in iuncturis fuerit dolor ⁊ apostema: ⁊ locus cum tangitur fuerit tactu calidus ⁊ color rubeus: eger si dolet in dextro pede ex dextra manu: ⁊ si in sinistro ex sinistra est flobotomādus: ⁊ locus ex hoc medicamine linIendus. ¶ Epithima. ℞. rosarum rubearu; san-

dali faufel sief memite boliarmeni opij omniū partes equales. Ex istis in aceto ⁊ aqua dissolutis fiat epithima. ¶ Psiliuꝫ quoqꝫ aceto infusuꝫ in carta missum superponatur ⁊ cum tepuerit mutetur: ⁊ loco eius aliud superponatur. ¶ Venter preterea ex apozimate mirabolanorum ⁊ hermodactilis soluatur. ¶ Apozima mirabolanoruꝫ cum hermodactilis. ℞. mirabolanorum citrinoruꝫ. ʒ. xv. pulueris turbit fricati polipodij amborum. an̄. ʒ. iij. sene seminis fumiterre amboruꝫ. an̄. ʒ. iiij. hermodactili albi seminis endiuie seminis apij rosarum omnium. an̄. ʒ. ij. coquantur in tribus libris aque donec ad vnam redeant: deinde manibus fricentur ⁊ colentur ⁊ bibatur cū zucchari tabarzet. ʒ. x. ¶ Siqꝫ apozima fastidierit: pillulas istas sumat: que non valentes incedere surgere faciunt: ⁊ pedibus ambulare.

¶ Pillule que non valentes incedere surgere faciūt: recipiūt aloes. ʒ. s. scamonee quartam. ʒ. vulus rosarum rubearum tritaruꝫ sextam. ʒ. i. hermodactilorum alboruꝫ. ʒ. s. informentur ex eis pillule que erunt dosis vna. ¶ Eger vero nutriatur ex cibis frigidis ⁊ stipticis ⁊ abstineat a vino ⁊ confectionibus que ex melle fiunt ⁊ carne.

¶ Cum autem apostematis calor quieuerit ⁊ eius inflāmatio: ex his q̄ calidorum apostematum reliquias resoluunt curetur. Quorum vnum recipit ceram in oleo de lilio resolutam: cui admisceatur mucillago fenugreci ⁊ seminis lini: deinde terantur simul donec vniantur ⁊ fiat ex eis epithima. ¶ In tempore autem sue incolumitatis: ⁊ proprie circa tempus in quo egritudo eum inuadere consueuit: ⁊ q̄ꝑ maxime in vere assuescat flobotomia vti ⁊ ventris solutione: ex his que coleram expellūt rubeam: ⁊ a potu vini abstineat: ⁊ a comestione eorum que ex melle conficiuntur ⁊ a carne: sint eius cibaria acetosa ⁊ stiptica ⁊ his similia ex his que infrigidant. ¶ Membra autem que hanc consueuerunt incurrere passionē: minus solito laborē pati assuescant: ⁊ p̄cipue cū tēpus inuasionis timetur ⁊ cuꝫ corpus fuerit plenuꝫ ⁊ vene plene: ⁊ fuit diu ex quo neqꝫ minutus neqꝫ solutus fuerit.

¶ Cum autem cum dolore iuncturarum neqꝫ calor neqꝫ rubor in colore affuerit: fueritqꝫ eger frigide complexiōis ⁊ locus tactu sentitur frigidus: in principio curationis eius pillule maiores de hermodactilis dande sunt.

¶ Pillule maiores d̄ hermodactilis. ℞. hermodactilorum satirion: mezahara: omniuꝫ. an̄. ʒ. v. hierepigre. ʒ. x. colloquintide centauree minoris amboruꝫ. an̄. v. euforbij. ʒ. ij. turbith. ʒ. x. seitaragi indi zinziberis sinapis piperis castorei omnium. an̄. ʒ. i. Informent ex eis pillule ex quibus a duabus. ʒ. ⁊. s. ad tres sumant. He nāqꝫ pillule valde conferunt: quia non valentes surgere incedere faciunt.

¶ Epithima ad podagraꝫ frigidā. ℞. storacis liquide castorei euforbij mirre aloes acatie omniū partes equales. Ex his omnibus vino veteri admixtis fiat epithima. Cumqꝫ iste dolor quieuerit succurratur pacienti ex distillatiōe multe aque calide ab alto: ⁊ inūctio fiat ex oleo d̄ li

lio ⁊ emplastrum ex bdellio molli ⁊ storace ac fenugreco ⁊ semine lini ⁊ armoniaco superponatur: qđ hoc modo conficiatur: armoniacum bdellium in vino veteri resoluantur ⁊ alia omnia eis admisceantur: ex quib⁹ fiat emplastrum ⁊ superponatur. hec nāq3 egritudinis species est que in lapidis duritiem transit: ⁊ reddit membra ⁊ iuncturas fungis similia. ⁋ Quapropter hanc habens passionem a fastidio ⁊ ab aqua frigida ⁊ a cibis grossis ⁊ a frequenti ebrietate custodiatur: eiq3 precipiendū3 vt dum sanus est motu vtatur: ⁊ a coitu abstineat: ⁊ pcipue cū satur fuerit neq3 balneum ingrediatur neq3 exercitetur post comestionem. ⁋ Uinum preterea vetus ⁊ purum bibat: eis quoq3 dum sanus est vtatur que vrinam prouocare consueuerunt.

❡ Dolor vero qui sciaticus vocatur est qui ab ancha per coxam totam vsq3 ad genu in longitudine protenditur. ⁋ Quandoq3 etiam in longitudine ad virge similitudinem extensus per crus vsq3 ad pedes descēdit: ⁊ tunc si in complexione fuerit caloris dominium ⁊ vrine tinctura ex basilica man⁹ eiusq3 ptis pri⁹ minutio faciēda est: deinde ex sciatica.
❡ Si autem egri complexio frigida fuerit: ⁊ color fuscus sepe procandus est vomitus ex apozimate raphani cum sirupo acetoso. Coxa quoq3 ac pes ⁊ crus ex oleo in quo castoreum euforbium ⁊ storax sint resoluta inungantur assidue. ⁋ Quod si dolor in coxa mansiuus fiat: eger ex ex almuri nabati ⁊ baurach clysterizetur: ⁊ ex enemate acuto quod in capitulo de apoplexia nominauimus. ⁋ Collirium quoq3 ex ciclamine ⁊ colloquintida factum supponatur. Que eo vsq3 fieri conuenit donec eger excoriationem incurrat. Ex ea enim dum accidit: plerumq3 consequitur sanitas. ⁋ Si autem passio inueterauerit sinapis sumatur ⁊ cū3 fimo columbino eiusdem quantitatis teratur: ex apozimate ficuū3 conficiantur ex quibus coxe emplastrum superponatur: quod tādiu dimittatur donec in loco vesice aque fiant: ⁊ findantur: ⁊ effluat aqua que in eis est: ⁊ vaporetur locus cū3 aqua calida: deinde eger per aliquot dies quiescere dimittatur: ⁊ si nōdum sanitati restitutus fuerit ad hanc eādem curam redeundum. ⁋ Quod si egritudo valde mansiua fiat ⁊ longi temporis ⁊ timetur, ne vertebrum prosiliat aut egressum fuerit: locus ex instrumento quod rote assimilatur cauterizandus est: ⁊ incendatur cum coctura caput anche apud caput coxe. Huius tamen rei sermocinatio istius nostri operis metas transcendit. ⁋ Taliter preterea patientes in tempore sospitatis vomere ꝯsueuerunt: ⁊ soluere ventrem: ⁊ regimen subtiliare: ⁊ a cibis grossis ⁊ frequenti ebrietate abstinere.

❡ De gibbositate. Capitulū3. 91.

Cum gibbositas fieri incipit: pillule maiores hermodactilorū dande sunt ⁊ oleum de cheisim cum apozimate de seminibus sepe sumendum. Locus quoq3 ex oleo sambacino in quo storax liquida ⁊ castoreum ⁊ euforbium resoluta sint frequenter inungendus: ⁊ a cibis frigidis ⁊ grossis abstinendū. ⁋ Aqua etiā calida in qua cocta sint, menta

firuz & sansucus & sticados arabicus: ab alto super locũ distillanda est: deinde frequens fricatio & inunctio ex oleis calidis facienda est.
¶ Quod si is qui hanc patitur egritudinem puer fuerit: balneuz solũ modo & inunctiones ex his que prediximus sufficiunt. ¶ Si autem cũ gibbositas incipit affuerit febris a predicto regimine omnino abstinẽdum: sed apozima ex berberis factum cum cassiafistula in potu tribuendum: flobotomia quoqȝ ex basilica facienda est: & emplastra vehementia loco superponenda.

¶ De varicibus. Capłm. 92.

Cum vene grosse & plene & diuerso modo curuate & virides in crure apparuerint: egritudo que vitis vocat adesse significatur. hec aũt egritudo frequẽtius accidit his qui multũ pedibus laborare cõsueuerunt & qui cibaria coleram nigrã generãtia frequenter sumunt.
¶ In principio itaqȝ curationis huius passionis basilicam minuere cõuenit: & ventrem ex his que coleram educunt nigram soluere: quorum mentionem fecimus in capitulo de melancolia. Hec autez sepe faciẽda sunt: & ab omnibus a quibus melancoliam patientes custodiuntur: in hac egritudine abstinenda sunt. ¶ Postq̃ vero hoc regimen diu adhibitum fuerit: ex venis quas in crure apparuisse diximus: minutio fiat: a quibus: sanguis tãdiu fluere dimittat donec quicquid in eis est euacuetur: deinde huiusmodi patiens coleram nigram expellentibus vtatur: & minuatur ex basilica: & caueat sibi ab omnibus que coleram generant nigram.

¶ De elephantia. Capłm. 93.

Hec passio postq̃ mansiua fit: incurabilis est. Cum autem incipit: si ei subueniatur. & vt debet medicata fuerit: aut sanatur: aut manet sic nihil addẽs. Cum ergo pedis grossities augeri videtur: & color obfuscari: vene quoqȝ que vites vocantur apparere ceperint: eger assidue cogendus est vomere: & custodiendus a deambulatione nimia & statione. Et venter vomitu precedente ex pillulis maioribus de hermodactilis soluendus: deinde ad vomitum redeundũ post illud. Hoc quoqȝ multotiens fieri oportet. ¶ Eger preterea a cibis grossis est abstinẽdus & tibi a calcaneo incipiendo sursum vsqȝ ad genu stringẽda: ante tamẽ constrictionem epithimanda est ex aloe & myrra & acatia & hypoquistidos & alumine cum aceto forti dissolutis. ¶ Ex basilica quoqȝ man⁹. cõtrarie partis minutio facienda est. Neqȝ erectus stet nisi pes prius stricte ligatus fuerit: neqȝ epithima illo modo dimittat. Vomitu quoqȝ frequenter vtatur. Quod si paruum intercessit spacium a precedẽti vomitu: & appetit quiescere: vapora ipsum cum seminibus caulium sticados arabico cinere de vitibus & lupinis & nitro & stercore caprino & farina fenugreci: & liniatur etiam ex aqua cineris per spaciuz vnius diei: aut duorum. Ipsa enim huius egritudinis maximam resoluit partem aut leuiorem reddit.

¶ De vulneribus lumborũ. Capitulum. 94.

CUm aliquis longo tempore supinus super dorsum iacet: loca renum plerumq; rubent & mala ibi fiunt vlcera. Cum ergo loca ista rubere cum augmento visa fuerint: milium siue panicum aut folia salicis sub eo sternenda sunt: & ipse in die multotiens est soluendus: loca quoq; que rubent aqua rosata super niuem infrigidata roranda sunt: & flabellanda sunt ipsa. Quod si calor perseuerauerit: imponatur epithima de albubrati quod in capitulo de apostematib9 nominabimus. Et si vesice & vlcera ibi exorta fuerint: ex vnguento de cerusa curentur.

¶ De doloribus exteriorum membrorum. Cap. 95.

CUm dolor in manu aut pede fit: eger interrogandus est si ex percussione hoc ei accidit. Aut si aliquid super ipsum membru; cecidit. Aut si super ipsum diu iacuit. Aut si contingit ex causa extrinseca. ⁋ Si autem ab exteriori causa non contigerit: locus dolens considerandus est: an sit magis rubeus q̃ reliquũ corpus: aut non. ¶ Si eni; toto corpore rubicũdior fuerit: ex calidi apostematis medicamine curandus erit. ⁋ Et si membrum neq; fuerit calidum neq; rubeum: sed iam quotidie obfuscatur: & siccatur: aqua calida ab alto est super ipsum distillãda: & ex oleo & cera resoluta inungendum: & dimittendum sic donec dolor sedetur. ⁋ Quod si locus quasi grossior videatur: & tactu etiam frigidus sentiatur: frequenter erit infrigidandus: & aqua calida in qua sansucus & camomilla: & sticados arabicus cocta fuerint: ab alto vt diximus super ipsu; erit distillanda: & ex oleo de cheiri citrino inungendus. Regimen quoq; eius subtiliandu; erit. Ipse vero multo vtatur exercitio: & in balneo sudet. Si autem ista non suffecerint venter ex his soluatur que humiditatem educunt. ⁋ Membrum preterea si tactu sentit frigidum fricetur prius: & deinde inungatur ex oleo costino & sambacino & oleo de been tepidis & ex his similibus. Quod si ista non suffecerint ex vnguentis que in capitulo de paralysi nominanimus inungendũ erit donec sanetur. ¶ Finis Noni Libri Almansoris.

Ossa dentium sunt triginta duo. Quo; quattuor primi vocant duales.
Et post istos sunt quattuor alij qui dicuntur quadrupli.
Deinde sunt quattuor canini. Et post istos sunt sexdecim morales.
Et quattuor vltimi vocantur arabice neguegid vel nehegued ib.
Latine vero dentes sensus vel sapientie.

A Os parietale. i.
B Os coronale. i.
C Os petrosum. i.
D Ossa paris. iiij.
Ossa nasi. ij.
Os colatorij. ij.
Ossa mãdibule superioris. xij.
Et inferioris. ij.
E Spõdiles vere & mẽdose. xxx.
F Os furcule. i.
G Os spatule. i.
H Os adiutorij. i.
I Os focile maius siue arundo maior. i.
K Ossa rascete. viij. vno eis addito.
L Ossa pectinis. iiij.
M Ossa digitorum. xv.